

Duces et Principes S. Rom. Imperij

Philippus Audax Dux Burgundie et
Brabantie Comes Flandrie et

Margarita Philippi uxor Ludouici ul-
timi Comitis Flandrie et Braba: Filia

Ioannes Dux Burgundie et Brabantie
Comes Flandrie Artesie Rossiloni et

Margarita Ducis Alberti Bavarie et
Com. Hannonie Filia Ioanni Duci unor

Philippus Probus Dux Burgundie et
Brabantie Comes Flandrie et

Carolus Dux Burgundie et Braban-
tie ultimus Comes Flandrie et

I. HIEROGRAPHIA PRINCIPVM.

 Olinus ignitabulum appellat, ex quo, ignis, percussu silicis elicitum, repertum apud Pyrpilem insulam, nunc ubique gentium (necessitas usum probat) divulgatum. Hoc sive ignitabulum, sive igniarium, ut Budæus nominat, est, quod Dux Burgundiæ pro Hieroglypfo usurpavit, quod Symbolo hic decorat: Antè ferit, quam flamma micet. Et Verum est. Ante enim fomes, sive suscitabulum, ignem excipit, ic̄ta supina parte (σιτογενε̄ς dicitur.) quàm sulphuratum (rumentum est sulphura tinctum) flammam ex esca eripiat, & accendat Lucernam. Cur autem Burgundo usurpatur quod servile munus; quæstio superest. Paradinus existimat, belli averruncandi causa. Nam cum dux natura bonus esset, & sciret bellum sapius injustum, nunquam bellum: quod tam atrox, crudele, in humanum; ostendere voluisse suis, & vicinis, nimum pronis ad arma: ex conflictu duorum, ignem, stragem, ruinam omnium prius saepe na ci, quàm bellum inchoatum sit. Nihil egit, si satis est, voluisse aliquid, arduis multum, & quidem longè plurimum egit. Non enim est Cyneas, qui dissuadet bellum; aut Seneca, qui Alexandros, prædones appellat; Sed Burgundiæ Princeps bellicosissimis populis imperitans, ipse non ignavus. Et multum facit, ad faciendam fidem; quis sit, qui consilium dat. Nihil egit, dico: quod Carolus Dux Burgundiæ, stirps hujus, in bello mortem occubuerit; cujus causa erat, currus ovinis pellibus gravis. non alia culpa ducis, quam quod Monfortium clientem suum, rapti reum, injustè defenderet. Hæc omnia ad Paradini sententiam pertinent: nec enim is sum, qui recta oppugnem, ut qui ex alieno probro, sua alijs probare cum nequeant, laudem malitiosè captant, sed qui propugnem, si possem: aut quidquam valeret hic stylus. Olim tamen iræ tributum est, & sumptum à fulgure, quod ante tonitru corruscat, & sine quandoq; tonitru; ut ante flammam, scintilla ignis. Ita priusquam animum nudent multi, irati nocent. nec Principes solum, qui quibus succensent, plerosque habent in potestate; verum etiam privati, qui volunt haberi & sunt χειροδὶ καὶ Hesiodo, manibus jus vindicantes. si tamen jus, quod injuria vindicatur. quoties jam injuria vindicatur injuria? Horum aliquem ita incaluisse ira, Theocritus scribit, ut ab ea facile καὶ λυγρὸν ἄφ' αὐτῆς planè, ut ab esca, inflammatur lucerna. Hoc similitudinis causa, non dissensionis à Paradino, adjeci. Nam ad belli, præsertim conciti & injusti causas, accedit ira, malus ejus, quod agitur etiam bene consiliarius.

II. HIEROGRAPHIA.

Revulsa hæc de vipera opinio antè à nobis, sive potius Matthiolo est, cum usu suo, tum aliorum testimonio. Nondum evulsa ex animis hominum. & Herois ista, antè Matthiolum vixit. Si autem dicit, quod in Symbolo dicit; quod ipsa tantum infœlix est, sed & genetrix in partu obiit. Aut quid dicit? sentit, inquam, cum dicit? Hac natam me,

ratione puta ; ratio id est talio, genus pœnæ non iniquum semper, necat. Referrî & ad alia potest. ut antè attingimus. Nec tantùm invidus se macerat ipse & enecat : Verum suo quisque vitio. quodcunque tandem est, carpitur : & nisi singulari præpotentis Dei indulgentia, pauci effugiunt, quod in alios audent. ni fortè æternis cruciatibus ferventur, quos si qui non horrent (contabuerunt certè Pagani, nec vulgò homines, sed Tiberius, Nero, alij contemptores Divùm & oppressores Legum) quid pallent ? quid pavent ? quid quò propiores morti sunt, quæ finit ærumnas humanas, eò magis, ac magis trepidant ? Ne igitur è nobis nascantur, quæ nata nobis pœnam, interitum accelerent ; non concipiamus animo infando ; sed cor Sacrarium S. spiritus, servemus impollutum Deo.

III. HIEROGRAPHIA.

Columna hîc est ansata, solida, ex marmore, aut qua alia materia: structile enim nihil apparet, nec striati. At scapus, supra scapum, capitulum: infra, spira, inferior Stylobates, feriunt conspectum. Jam annulos duos, circa medium, totidem, in diversum, manibus trahi, nemo non videt. Nam alteram cochlea, alteram ala insignit. Et ut cernere omnia proclive est ; ita intelligere, collatum ad imaginem Symbolum, cuius judicij est, Una enim Vox, & non brevitate obscurum. Testudo, tarda est : ala verò præpes. Utcunque moliris ; evertes columnam, sive citò, sive tarde, conare modò, & incepto persevera. Licet altè fixa, aut æquè librata sit. Hoc est quod Mysta dicit : & dictum imagine illustrat. Architecto inquires, dixerit. quid mihi cum columna ? impotenus es. Quod in columna vides ; id quavis in re experire. Omnia straveris, evertes, pessum dabis. Nihil erit tam arduum, quod non superabis. Nihil tam difficile, quod non vinces. Obdura modò. Quidam & quadam spontè & citò tibi cedent : si ostenderis te velle, quod vis, nec pateris tibi verba dari : aut vanis promissis, spem eludi.

IIII. HIEROGRAPHIA.

Aquilam pictor Grui hîc subjecit. Nusquam tamen huic cum illa volucre bellum esse legere memini. Nec sunt libri quos consulam. Plinius varia, Aquilarum genera statuit. Duo colligo, Gnesion & in suas species dividitur : ac spurium quod non subdividam : nec hercle Aquilis movebo de statu quæstionem. Caterum Percnopterus Aquila Plinio est non gnesia. Vulturina specie, alis minimis, reliqua magnitudine antecellens, sed imbellis & degener. Sed hanc Aquilam corvus verberat, eodem Plinio teste, non Grua. Et quo animo laceraret Gruem, temerè ordines non deferentem ? cum ne aquaticas quidem aves, nisi solas aggrediatur, quæ illis causâ, gregatim vertandi ? Jam mascula vox est. Symbolum. ut Corvus sit laceratus, non Grus. Sive tamen Grus, sive Corvus laceratus, hostem improbum magis, quàm impigrum habet pedibus subjectum ;

Herois

Herois prudenter unumquemque admonet: ne meliores, pollentiores ingenio aut viribus laceffant. digna, quæ hac tempestate renasceretur. Ita scioli, audaculi, Thrafones, Bavij, omnes tentant. & ut generosos equos canis villaticus allatrat, non accedit; molesti sunt omnibus bonis. præfertim nisi simul impudentes sint, absentes. Sed quid Heroidem repeto? castigandi verberibus, non verbis sunt. Quam Laudem Baro Poëmus pragæ non ita nuper, pænè est adeptus. Nescio quis malus Genius, à compescenda linguæ petulantia, & rusticana licentia, virum generosum diverterit.

V. HIEROGRAPHIA.

Vellus arietis, quod aureum fingunt, pictum & præmij instar cum vides; cum audis: Pretium, non Vile laborum. Honos alit artes: Merces operas. Hoc interest inter sordidos & ingenuos animos. Hi ratione ad gloriam, illi ventre ad necessitatem ducuntur. Nemo, ut dicam, quod sentio, nemo ferè est gratuito bonus. præfertim ubi latrocinari, quæstuosius est, quam arare: plausibilis simulare, quam colere virtutem. ubi, inquam, benè meritis præripit honores & opes, malignitas, & invidentia. Quod animadvertens longo rerum usu Mysta; proponit laboribus præmium non vile. Nihil enim auro pretiosius est. Quid jam, si ad opes tantoperè Mortalibus concupitas, honores accedant? qui etiam viles animos, subinde tangunt? Certè plus gloriæ, quam auri Argonautæ sunt adepti. Aut enim fabula est, aut historia, de aureo Vellere. Si fabula, aurum est fictum; laus vera: Si historia, aurum sive factum sive infestum, jam diu perijt, gloria superest immortalis. Tàm celebris ea expeditio est. Hoc agitabat secum Dux Burgundiæ, cum sub eodem Vellere, Burgundis & opes & honores promitteret. imò Christianis omnibus, si aurum nobis diu evulsum, non Vellus aureum. cum ditissimis fœcundissimisque regionibus, unanimes reciperent: & injustissimum incubatorem depellerent, barbarum Turcam. Non lubenter scribo, quæ ab alijs, mandata litteris sunt. Quod sapius indicat sermo de vellere aureo; in summam, quæ ab alijs sparsa, contraham. Prixus, novercale odium fugiens, cum sorore arietem conscendit, non cuius Vellus esset aureum, sed navim, cuius insigne, aureum Vellus erat, & fortunas simul suas ayeheret. Has mortuo Phrixe Jason, ut ferè, opes hostem alliciunt, in Colchide reposcit, quem exilio locum, & in exilio regnum sortitus erat. Et cum nequidquam res per feciales repeteret; expedit arma: & socios expeditionis, ut antè narravimus, sumsit Principes. Græcorum, quorum nomina, nulla delebit oblivio. Mortales autem cum simus; nihil viro benè nato & educato optatius esse potest nominis immortalitati. Prudens igitur Hierographus. Cum enim ostentat prædam Jasonis; renovat gloriam Jasonis atque sociorum. Movent autem teneros animos, exempla sapius, quam præcepta.

VI. HIEROGRAPHIA.

Hystrix est, Græcis Acanthochæron, nobis, in sua cuique lingua ferè,
L iij porcus

porcus spinosus, animal non amphibium, ut quidam opinati sunt; at silvestre, ut Oppianus tradit, cui ad stipulatur Gesnerus. spinis contactum, ut Erinaceus; sed longioribus, missilibusque, cum intenderit cutem. Ora enim ut scribit G. Agricola, urgentium figit canum. & (quod ad Symbolum pertinet, Cominus & Eminus) paullo longius. tanto impetu, ut in ligno hareant. Hæ spinæ, sive aculei partim albicant, partim nigricant, non confusis, sed distinctis ordine coloribus, & in mucronem ex-eunt. Quo autem pacto inhorrescant, conspecto hoste; ex eo conje-
 ris: quod Oppianus neget, in opacis silvis, ullam feram, horribiliori ap-
 parere conspectu. Tota igitur imago, cum magnitudine animi Princi-
 pis congruit. Ea enim erat virtute, ut, licet Belgarum & Burgundiorum
 opibus niteretur modò, Lodovicum XI. Gallia Regem compefceret, nec
 hunc vicinum tantò potentio-rem, solùm; verùm etiam Imperatorem, in
 sui admirationem raperet: & Italiam metu percelleret. Dux Medio-
 lanensium profectò, consilium Lodovico dedit: quo solo Rex, non ar-
 mis servatus est, Ab Helvetijs, quos contrà incitabat Lodovicus, est ca-
 sus quidem; sed desertus à Cominæ, qui arcana Caroli prodidit: &
 proditus à Campobasso. Iam Duces Burgundia ad acmen pervenerant;
 ut vel descendere vel labi de illo fastigio foret necesse. Hoc erat in
 fatis. imò & Carolo in optatis, si ingentes illos animos
 consideres, quibus sine controversia,
 optatius erat cadere, quàm
 cedere.

Carolus Dux Burgundie et Brabantie
ultimus Comes Flandrie etc

Guilhelmus ab Hannovera astrouctanus
Comes Comiti Pal. Rheni. Holatela.

Ludouicus Dux utriusque Bauarie
Comes Palatinus Rheni

Albertus Dux utriusque Bauarie
Comes Palatinus Rheni

Guilhelmus Dux utriusque Bauarie. Comes
Palatinus Rheni

VII. HIEROGRAPHIA.

Præter ignitabulum, de quo pendet Vellus aureum, seu decussi forma Laurei ramiduo, igne fulgentes. De ignitabulo & vellere nihil repeto horum, quæ paullo antè præmisimus. Petere magis lubet, unde ignis cui inimica laurus? conijce in ignem, audies ut crepitet, & aversetur flammam. Ad focum non ad Plinium te mitto. Idem Plinius tamen scribit attritu lauri & Hedere elici ignem. imò & mutuo attritu laureos ramos, micari igne, usu compertum est. quemadmodum & Leonis ossa. Quid hoc naturæ, miraculum? de Lauro quæro, in cujus imagine occupati sumus. Vrere vult Laurus, non uri. Et Carolo propositum erat inferre, non ferre vim. quod nec ipse diffitetur, cum innovat superius Symbolum antè ferit quam flamma micat. Non enim expectabat, sed præveniebat hostem: non indicebat prius, quam inferret bellum: & denique telis, non minis, aut litteris pugnabat. Hic ardor Martius Caroli erat, qui in flammam sæpe erupit, coruscans semper antè. Fuit Laurus olim etiam in honore. Nam alibi pacis, Romæ & victoriæ erat insigne. non quod semper vernet: hoc enim ab olea superatur; sed quod fulmine non icitur.

VIII. HIEROGRAPHIA.

Pecten sine tentale, cratis ista, est, dentibus aut stylis ferreis vel ligneis confixa: qua sementem obruunt & occant solo. Huc in expeditione Africana, de qua Frosardus, signavit militare signum Dux Albertus: promittens sibi in bello pio victoriam. videtur enim velle, populare hosticum & omnia æquare solo. Paradinus aliò transfert. Nam ut Demosthenes nequidquam scutum fausto nomine; ita & Bavarus felici omne vexillum. Transfert autem à belli ad pacis studia. iniqua æquat Dentale. & Princeps inquit Paradinus, succrescentes, bonorum injuria, malignos & flagitiosos homines tollere è medio: reliquos æquis legibus, & jure civili equare inter se potest, atq; fociare. Ad quam, quod Symbolum apprimè quadret, nihil adjiciam. cum hæc enarratio modestior sit, & dignior Principe. Non enim inconstantes viros, cujusmodi principes esse decet, canere triumphum decet antè victoriam.

IX. HIEROGRAPHIA.

Congressos cum Leonibus, Samsonem, Davidem: quid enim semper testimonia proferam, ex Historia exotica? & herclè si exotica exempla vis, Herculem, Lyfimachum. imò objectos belluis in circo, & evasisse victores accedimus. De Primoribus nostræ pietatis, verba non facio. quibus non soli Leones cessere. sed feræ omnes, imò terra & mare. ipsa, ne dicam natura pæne. Nam pijs nota sunt & trita Divorum monumenta, impijs non probata. Quem hîc statuat superierem Leone Mysta, & mordicus apprehendentem belluam, inter tam diversos, obscurum est. Nihil clarius Symbolo: Iræ modereris & ori. Certè tanta claritas Symboli, ut Hieroglypto lucem afferat. Videtur enim fortior Leonis
domitore

domitore & victore : qui iræ moderatur, aut os saltem refrenarit. Videtur, inquam, iudicio Principis Philosophi, inquit non Principis. Et ego, Philosophorum Princeps, inquam, Plato, felices ducit illas civitates, in quibus aut Philosophi regnant, aut Principes Philosophantur. Actum enim boni & sapientes viri agunt, nisi idem, à cuius nutu, cæteri dependent, hoc ipsum agat : & factò magis quàm dictò comprobet. Jam si non iniqui sumus rerum aestimatores ; non quis. Sed quid dixerit considerantum est. Nemo autem est, cui non magni est, magni viri auctoritas. Quid de Principe dicam ? Qui intra potest, suadet. salutare consilium accipio : cuius mandatum, licet sævum, exequi conor. Satis pro Præceptore semet : quæ varijs alijs, mentem vellicunt. Venio ad rhombum. Animæ quot sunt facultates, totidem animalia appingere contueverunt. Sunt autem facultates tres, Ratiocinandi, Irascendi, Concupiscendi. Et Regina Ratio: Leoni ira : Simiæ concupiscentia comparitur. Ratio certè cerebrum, veluti regiam tenet. Irarum fremitus, veluti satellitam, si non vis ferarum, circa cor versantur. Sub umbilico cupiditas fœdior simia, veluti ad culinam relegatur. Mystra noster, sui similem, hic, superiorem infami cupiditate, arripit. Nec enim Leo est, in cuius ritum, manus insinuat ; sed os hominis procax in contumeliam, quod sanare, & digitis comperescere nititur. etiamsi sanguis bulliret circa cor : & per os, scrutatur, qua via, at cor pertingat, quam cum interseptam videt faucium angustijs, sententiam, veluti salubre poculum, quasi per infundibulum, infundit. Iræ sit modus. Rationem non adjecit. Legislatoris enim est jubere, non suadere. Et satis rationis est, in modo. Nam quidquid modum excedit perniciosum est. Et quod corpori evenit, in qualitatibus ; hoc evenire animo, necesse est in affectibus. Utrouque enim ad sanitatem, temperantia requiritur. Sed quæ res, quid modum iræ quarit ? & non potius finem statuit ? tollit ? eradicat ? Quod affectus necessarij sunt ad actionem. Nam si cor non moveretur, & quasi impelleretur ad agendum ; nihil vanius fuerit, nihil ineptius, nihil ociosius Homine. Non sunt opiniones, ut volebant Stoici, affectus : habent enim suas natura sedes : & in recto usu, Virtus, in pravo Vitium consistit. Ita nobis cum Mystra ferè convenit. Quod autem orivim, non cordi admoveat ; fit cordis magnitudine, quod molliri ratione & oratione vult : & linguæ præterviam, quæ quoties præcurrit, prodit, perdit, mentem se secandam, aut simul cum capite, carnicari præbet ? Alibi oratione, hic vi opus est. Manlius certè Tribunalis plebis, ad jus jurandum, non ratione traxit ; sed ense stricto, mortem minitans & ostentans coëgit. Morierè si emiseras vocem. Ratione tamen, si, veluti medicina, non sit intempestiva, videtur sanari posse, linguæ præcipitantia. Natura hoc voluit : & ea, dentibus, ut vallo circumvallavit : superduxit labra. Nil agit. Fert suppetias ars. Augusto familiaris fuisset, ut quoties ira incalesceret, aut qua alia vitiositate, puniret lingua ; non antè efferret quæ lubido afferebat ; quam recitaret, elementa Græca. moram, quæ alibi inutilis, hic necessaria erumpenti malo quærens. Erasmus qui de lingua non satis tem-

perans

perans calamo, cetera præclare scripsit, elementis Græcis, Orationem Dominicam substituit. Ita non tantum moram quarit, sed auxilium invenit ab eo, in cujus potenti manu cor est, & omnia cum corde nostra.

X. HIEROGRAPHIA.

En tibi iterum de Leonibus dicendum: ex quo duos Mysta, oculis subijcit, quorum ille agnum amplectitur, hic verberare regitur, & imperia patitur. Agnosco officium. Non enim idem, duo volunt. Sed cum alter pareat Homini, alter parcat agno; debemus & nos obedire meliori ignoscere minori. Paret autem Leo Homini, & sensim exiit feritatem; imò repentè interdum & sponte Homini, se subijcit. ut Plinius exemplis lepidis persuadet lectori Diu: Ambrosius causam quoque in vestigat, & intuitu natura Hominis, cui Deus imperium orbis terræ dedit, evenire arbitratur. Si Leo Hominem agnoscit, cujus potior pars est mens, quam non videt: & quo minus videt, eò magis reveretur; quid nos à reverentia Dei cohibet? qui non solum est melior, sed Optimus & Maximus? Non videmus, non audimus, non tangimus. Hoc ipso spectatior est. Si enim sub sensum caderet; non esset Deus, Si tamen videre lubet; intuere magnitudinem universi, opera manum ejus. Si audire; rituales libros habes si tangere; nihil habes boni, quod non à Deo accepisti. Parendum igitur Deo in primis est; si meliori. Est autem meliori parendum: quod sic etiam melius sit parenti. ut corpori si pareat animæ: discipulo, si magistro. Secundum Deum, parendum est Magistratui. Non est melior, dixerit aliquis, rerum novarum cupidus. Sed nostrum non est, inquirere, in magistratum. Et si non esset melior; parendum tamen est, Dei, qui instituit, & sine controversia melior est, respectu. Deus autem si meliorem Magistratum dat, & Barbaro vel Tyranno mancipat civitatem; facit id, quod civitati melior sit & utilior ejusmodi gubernator. facit enim plerunque populo in vitia defluente & aspernante leges. Quod cum facit; servat, quos perdere videtur: Compescit enim animos effrenes, asperiori & digno freno, stupenda plane sapientia. Nam haud solum bonitatis suæ participes facit; verum etiam ex malo alieno (ut Boëthius docet) bonum elicit. Bone Deus, quam es bonus. De uno Leone dictum est. Jam de altero dicam, aut potius, quid alterius exemplo, nobis faciendum est. Huc enim Symbolum refertur: Parcere subjectis & debellare superbos. cum feris, cum hominibus pugnat Leo. Solo terrore primum. cum venatoribus ut vi coactus, non terrore perculsus esse videatur. Nec cedit, quam diu patenti campo res geritur. licet canibus & venabulis urgeatur. Ita pulchrius ducit mori, quam cedere. A quo ictus, hunc unum è millibus petit: si absque vulnere. & si ipse parcat cruori, Nobis in laceratis parcat. Fames si ad infandas dapes cogit. antè in viros, quam fœminas fremit. postremò in infantes, fame, quasi furore, à generositate sua diductus. An agnè parcat, nescio Castellum simul educatum memini; sed ut cum potentiori periculosa familiaritas,

liaritas, tandem discerpisse. Concedamus Myſtæ, agno parcere. Nam & officioſum mendacium, viro bono permiſſum eſt. Docemur hujus imitatione, parcere debiliori. Sed dicet aliquis P. Virgilium, à quo mutuatus Princeps Symbolum, Principis orbis terrarum populi officium, non noſtrum expoſuiſſe : ſic enim inquit Anchifeſ apud Virgilium. lib. 6. *Æneid.* ſub finem.

*Excudent alij ſpirantia mollis æra:
Credo equidem, viros ducent de marmore vultus,
Orabunt cauſas melius, celiq; meatus
Diſcribent radio, & ſurgentia ſidera dicent.
Tu regere imperio populos Romane memento,
Hæ tibi erunt artes, paciſque imponere muram,
Parcere ſubjectis & debellare ſuperbos.*

Cedo. & concedo aliud eſſe officium viri Principis & privati. Multa enim hos tollunt, quæ iſtos deprimunt. Ac ut nemo ferret privatum, qui ferret ſceptrum; ſic nec Appelles ferebat Alexandrum, in ſuo ergalio regnare. Sed in exercitio virtutis commune certamen, omnibus eſt. imò ſi volumus Deum nobis ignoſcere; vult ut confortibus generis ignoſcamus, Et nobis non tantum dedit præcepta ſalubria; verùm etiam exempla reliquit efficaciora. Nec bonus Princeps aliud vult, quam ciues ſui ſimillimos. non poteſtate, at probitate: Illius enim nullum eſt commercium: hujus verò mutuum confortium. Ita dictum ſit de Leonibus, paullò uberius. Sed res poſcebat verba.

XI. HIEROGRAPHIA.

Si nulla foret Hierographiæ doctrinæ utilitas, quæ ſumma eſt: ut non ego ſed res ipſa demonſtrat. quemadmodum jam diu mecum, quivis & intelligit & colligit; ſumma tamen voluptas eſt, tot principum, non ſolum inſtituta; ſed & arcana. Quod enim cuique animo propoſitum eſt maximè; hoc cum evulgare, turpe ſemper ſit, nonnumquam periculoſum quoq; ita exponit; ut non minus tacitum ſit, quàm dictum. Nam in interpretatione ſemper eſt effugium. Quid ergò nos interpretamur? quia affectus ponimus, qui Menti maxima caligo ſunt: & adjuvamus, ſucceſſu atque eventis rerum. perſonarumque citra metum aut aſſentationum. intuitu. Et hanc voluptatem, magis volupem facit varietas. Quemadmodum igitur alia atque alia ſcenam, non perſonæ tantum delectant; ita imaginum & ſententiarum diverſitas, ſaſtidium levant. Hoc ſimiarum cauſa dico, quarum altera, periculum effugit: altera propinqua arbori & ſaluti eſt. Nam aut aſſentando, aut gyrando videtur ex Lyncis unguibus & faucibus ſeſe explicatura. Ita in omnes artes ſe vertit ſimia. Vt ſimilitudinis nos pudere non debeat. Fabula eſt, vulpeculæ narranti & jaçantanti thenas ſuas, ſelim reſpondiſſe: etiamſi ex doliſ conſuta ſis tota, una tamen ſolertia, quæ his omnibus præſtat, te ſupero. Qua verò? dùm quærit illa; en venator, & canes, dicto citius circumdant vulpeculam, cato in proximam arborem, veluti ad aſylum, per fugi-

per fugi-

perfugiente. Nec in fabulis nec in historijs fortè Lynces venari simias, qui captant simias, Orfos in India Plinius, Strabo Prasios nominat. Iam hoc ab omnibus naturæ investigatoribus concessum, à Leoni appeti, in ægritudine, remedij causa. Natura ipsam pavere testudinem ut Erasmus, limacem ut Gesnerus, crocodilum. Sed sive Lynxi, sive cui alteri hosti potentiori illudit, intelligimus, quid Princeps velit. vult enim vim virtutè superari. Ad cuius sententiæ probationem pertinet, quod Catus in Ægypto simias venetur, mamonetum puta. Cercopithecuti vocant. Nam astutia simias, teste Isidoro, vincit. Idem de Pardali testatur Ælianus. mortem enim simulat, ut alliciat simias. Vnde Pardi somnium. ita enim & Panthera appellatur. tecta etiam pelle candida, & macularum notis pulchrè distincta. gradissimum spirans odorem, cujus illecebris, ut fere. quod volupe, dolosum est, non solas simias illaqueat. Hujus & simiæ concinnius fuerat duellum. similitudine vestis, deceptus Princeps, Lynxem pro Panthera cum, simijs commisit. Et foret jucundius spectaculum: ubi alter, alterum ingenio superat. Sed propositum fuit, in belluarum certamine, quantum solertia corpulentia præstet, declarare. imò virtus ut loquitur, violentia. Poterat comparatione Regum, sui & prisca temporis. sed minori invidia animantium ferarum. & Hierographi rarò Homines hominibus proponunt. Quod planè non liceat, ut vulgo volunt, id refellimus his libris, quos de Hierographia scripsimus.

XII. HIEROGRAPHIA.

Multum hic Princeps tribuit virtuti, & non injuria tribuit. Aut enim virtus à viro: aut viri, quibus Princeps imperat à virtute. & certè, nisi ut potestate, ita virtutè, parentes antecellat, debile imperium est. Aut enim parentes abnuunt, aut metuunt imperium. quorum utrum perniciosius sit; non facile dixerim. Hoc prudentes viri putant, nihil tutius ad diuturnitatem, benevolentiam: metum supra contemptum non esse. esse utrumq; capitalem Magistratui. accelerare ruinam, hunc magis. Est igitur causa fati, cur virtuti suam tribuat. Nam si nihil esset, in vel è virtute commodi; satis est quod deceat virum. imò virum principem, decori. Cùm autem sola imperium non modò cohonestet; sed & contineat; meritò Princeps, virtutis encomium repetit. Possit enim aliquis virtutem laudare quidem; sed in alios intuens, aut potentior, aut feliciores, rem laudabilem flocci facere: quarere alia principatus, aut regni præsidia, amplos fines, immensas opes. Cùm autem idem Symbolum; vincit vim virtus) alia similitudine stabiliat: Laurum enim digito ostentat, quam nec fulgur tangat, quam nec tempestas deformet, quam nec hyems defloret; isagoge vincit, nec principi, nec privato viro, bono, à potentiori viribus, aut opibus, quidquam esse metuendum. En, ut vernet, nec ipsa percussa, nec folia decussa. Quæ erant loco concrua, suo loco de lauro collegimus. Ex hoc habitu arboris, hic colligimus, non omnia in viribus consistere; at sua cujusq; virtute, sive animantis sive stirpis. Nec fides secundum Dei auxilium, quod omni in re, in primis necessarium est, viri virtuti? colamus modò virtutem, & tanti boni semina excolamus. Non est, non est, ô viri. quod paveamus temporis, aut timeamus hominum injurias. Tantum præsidij est in solida virtute: & mente à vitijs repurgata.

XIII. HIE-

Duces et Principes S. Romani Imperij
Guillelmus III. Dux utriusque Bauarię Comes
Palatinus Rheni

Renata Lotharingia Ducis
Bauarię Guillelmi III. uxor

Maximilianus utriusque Bauarię Dux
Comes Palatinus Rheni Eques Aur. Vell.

Ferdinandus utriusque Bauarię Dux
Comes Palatinus Rheni

Otto et Philippus Comites Palatini
Rheni Bauarię Duces

XIII. HIEROGRAPHIA.

P. Ovidius, duas Arctos esse tradit : quarum altera, urſa minor quin & Phœnice appellatur, quod à Phœnicibus obſervata primum ut Aratus tradit: altera Helice, à Græcis notata. Ad has curſum olim Nautæ direxerunt. Quid ſi celum interdum nubilum? aut noctu obſcurum? Amalfitani igitur, majori cum laude ſua, & utilitate omnium, Magnetis uſum invenere, & incluſere Helicen in puppi. Pyxis nautica in puppi eſt, ad quam, veluti ad normam, gubernator navim regit. Gnomon enim Urſam majorẽ commonſtrat, magnete tinctus, aut tactus, nec ante con- quieſcit. Sciopolum Mundi, à polo Magnetis differre: nec ubique eun- dem eſſe uſum Magnetis; ſed hic nihil horum tradimus, ſed tranſimus ad Hierographiam, ut delibate ſuffecerit. Miratur Pachimerius, πῶς συμ- ὑπαθεῖ μεγάλῃ τῷ τ' κελίῳ ἄστρῳ. Et eſt admiratione dignum; ſed al- terius loci & majoris ingenii conſideratio eſt. Nos minoris urſæ, cauſa, de majori diximus, & huc ſermonis tractu, ut ſit, huc de lapſi ſumus. Ad rem revertamur. Cynofura duce, obdurandum inquit, aut gubernator navis, aut Reip. Nam in conſpectu navis eſt, & ut navis Reip. diverſis, ut procellis illa, motibus agitatur. Cynofuram ipſe, una ſtella exhibet, quanquam ſint ſtelle ſeptem unius ſyderis. Hoc dictum ſit ne ignore- tur, non quod ad rem multum pertineat. Illud verò ad Myſticam tradi- tionem inquirendum, ſi ut Cynofura duce ferendum, quidquid mari eve- nire poſſit incommodi, ſpe commodi; ita Deo duce, quem haud dubie, ut aſtorum conditorem & rectorem intelligit, ferendum quidquid con- ditio humana aſfert incommodi, ſpe beatitatis ſempiternæ? Eſt enim hac vita, piena miſeriarum, Quam ſi non alia, melior, felicior, diuturnior, imò æterna vita exciperet; homine miſero & mortali, quid eſſet inter mor- tales miſerius? Extra omnem controverſiam Princeps, conſortes generis omnes, ſecum complectitur, & benè promerendi ſtudio, ad conſtantiam excitat, atque ad perſeverandum cohortatur. At ſui ſimilis in primis, Principes Nam non eſt nova, at perpetua, jam ab Heroibus recepta com- paratio gubernatoris Reip. cum gubernatore navigii. Et hercle Reſp. veluti navis, qua vehimur in hac vita procelloſa, gubernante Magiſtratu. qui præ ceteris Conſtantia admonendus eſt, ut cujus motu & cives, & ci- vitas, quemadmodum Navis & vectores, regimine gubernatoris; ut nobis conſtet, quid ſequamur, quid evitemus. Sunt enim, ut in mari, vada & ſco- puli, interna: & externa mala, tempeſtates ac pirata; ita & in Rep. factio- nes interna, & externa, non ita tamen mala, impreſſiones hoſtium. Et ſi focii navales ac vectores, gubernatori obediunt: Imò malis ipſi cognitis ſponte occurrunt; haud aliter cives decet; & imperata Magiſtratus face- re & quandoq; antevertere ſtudio, diligentia & amore ſalutis publicæ.

XIV. HIEROGRAPHIA.

Habemus hic, quod mens horreat atq; à verſetur omen, Mundum, cui mare dehifcit: aut ſi qua unda, Oceano major eſt. Mare enim à terra ſe- paratum non eſt, quod natura terram abiret, ſed reſecta mari ad ani- mantium ſedem, & hominis imperium. Globi, inquam, duo, in unum, coaliti. Extra Globum verò, Hippodromum aut Caradromum, quod æ- què abſurdum eſt, Non enim in aëre, aut decurritur, aut decertatur equis.

Jam nec in stadio, ne, ullo curriculo, medium Meta tenet; sed ipsa hoc, ut alterum extremorum Carceres. Hic in medio est meta, Pyramis excellior. si non hæc Pyramis, est palus, de quo bravium, ad concitandos animos, ostenditur. Hic profectò, cœlitus, ultra nubes scilicet, Lauream coronam Palmæ Rami, decussi forma incerti, sustinent. Erunt igitur fores ante obeliscos tres, Carceres: ex adverso, totidem obelisci Meta. Quid igitur Eques fertur concitato equo ad Carceres à Meta? ἀὶνὴ ποταμὸν quod ajunt? Quemadmodum enim secundo flumine facilius labitur carina; ita à carceribus ad metam decurrere, festivius est. Et hoc est, quod Mystra inquit, cum ait, Agnosce, dole, emenda, quasi, inquires, illum fatiget, juvenetq; ardor, vel furor. Si ludicro certamine delectetur, nescio: hoc ipse nec tu ignoras. seria semper, jocosa aut jucunda imagine tegi, à Mystris. Et si furor est, non est recens, Heroibus receptus, Argonautæ enim certarunt in Lemno, ut Apollonius Rhodius tradit: Commilitones Achillis, in funere Patrocli: Æneæ socij in paternis exequijs. fabulosa sunt. Historica est Olympias, & ludi Græcorum alibi etiam & aliàs exhibere soliti, Parum quidam virilis. At hercle Martij Romanorum, in campo Martio. Non sanguinolenti. Gladiatorij ludi, plusq; sanguinolenti erant. Erant servorū. Liberatorum erant apud Gallos. quorum patria aliquot descendens de Alpib; exhibuit Annibali captivi erant, Sed & Reguli anteq; ascenderet Alpes, de regno certarūt. In duellū corā Scipione in Hispania & Principes venerūt. Augustus quoque Trojæ lusum vel agmen reducere conatus est. Ita bellicosis gentibus, semper placuit, in arena prius exercere virtutem, quam in acie. Et certè quod joco didiceris; melius serio feceris. Hæc vindicandi ab opprobrio, vetustissimi instituti causa, quod imperatores Germani, legibus quibusdam finierunt, postquam privati duello ceperunt, ut Principes bello, litem dirimere, uberius produxi. Ardor enim est generosi impatientisq; indignitatis animi, non furor: si vel justiciæ defendendæ vel virtutis exercende gratia, arma summitur. Sed furor sit, postquam in conventu omnium Christianorum, Pont. Max. abrogavit. non illud virtutis praludium; sed vindictæ privatæ studium; quid animo occurreret Principi, quaris, cum retrogrado gradu. Equidem facit currere in Hippodromo. ludit in ludicro certamine, & illudit vanitati horum, qui de re nihili inter se certant: cum globi terrestris dimidium, non mare, sed mari favior Turca hauserit panè atq; abliguririt. Sunt offensæ. at quæ aut Reip, erant, aut Christo saltem condonandæ. Si populus Romanus, potuit exorare Pompeium & Crassum; ut in gratiam redirent Reip. causa; non permittemus, si hosti ignoscere hosti non possumus, vindictam Deo? Cretenses seditiosi natura, adversus hostem externum cõibant omnes. positis tantisper, quæ finiri non possent, odijs atq; simultatibus. Nos cum Turca conspiramus: & à Meta, vindictæ privatæ studio, ad carceres, jugum Barbarorum. verè carceres, lati decurrimus. O nos miseròs, licet o-vantes; imò toto terrarū orbe, & mari simul amisso, nescio quod studium imaginemur, quod nusq; nisi in terra est: nescio quod premium nobis promittamus. quod omne à celo depēdet. & non hoc, sed legitimo certamine petitur. Hoc mihi videtur, si quid aliud Lynceus aliquis viderit; ego, qui cecutio, nō refragabor. Mihi profectò subscribit Princeps, in Symbolo? Quid enim est? Agnosco. Non aliud, quam cognosce errorē tuum, quisquis es,

tam alieno à Rep. à tua, animo. Quid Dole? Dole aut tuam aut alienam amentiam? Nec aliud est: Emenda, quam muta studia & consilia, in melius. Hæc sunt, quæ Princeps dicit. An cum nostra sententia congruant, aliorum esto iudicium.

XV. HIEROGRAPHIA.

Insignia Mystas signant. Corona Laureatrum triumphantes decuit. quod in Parnasso uberrimè proveniat, & Apollini sacra. Ex cujus oraculo, principium libertatis p. Romani. quod Brutus rectè interpretatus, genitrici omnium telluri osculum dedit: & arrepta occasione, ex stupro Lucretiæ, extorres patria, Tarquinius egit. Boni omnis causa retinuerunt Principes aversi licet à libertate, non in triumpho tantum. Sed & in vestibulo. Ante fores enim excubasse & Cæsarum & Pontificium, auctor est Plinius. Quod igitur hic signat insignia, quæ superliminaria visuntur, non in solis Principum ædibus, nihil est insoliti, aut novi. Lothoringa cinxit peculiari de causa. Nupta enim Bavaro, in connubio constantem & perpetuum amorem optat, imò & floridum, vrnantem, semper sui, ut laurus, similem. Quod votum non tam Lauro celat; ut Symbolo intonat: cor unum & anima una. Sunt foeminae omnes, natura loquaciores: ut & viri futiles, senesq; rustici. ne miremur principem foeminam, longè aliam à numero, & extra numerum, in amore qui per se, ut Laurus crepitat, non jactabundam, sed exultantem. Quod qui damnat, omnium calculis damnaretur, si quid sancti juris, humani aut divini est. Non enim hic est impurus, sed geminus amor. sine quo, unius ætatis foret res humana: aut nos omnes spurij, ferarum more geniti, & genituri successores. Ponunt voluptarij in vaga libidine voluptatem: & proponunt incommoda Matrimonij. Sed quæ voluptas, quam poenitere sequitur? quæ incommoda, quæ molestia non levant, commoda uxor? & in quibus renascimur, nati atque adolescentes, tanta cum suavitate Liberi? Vxor molesta. Non omnis. & si quæ, in potestate tua est. ferae domantur leniri & virago potest. Si vitium tolli nequit; quit ferri. Quid sterilis? foecunda tu virtute, si liberi degenerent; id cave recta institutione. Quid si bonam spem mors intercipiat? Molestus ipse es, in exaggerandis molestijs Matrimonij. Quid si celum rueret? In terris versamur, non in celis. Ergo nobis excedendum è terra? Ineptus, non solum molestus es. Si sine illis esse possemus; quibus carere non possumus; nescio an esse vellemus, ita quas non debemus; volumus. & morbo aut probro contaminus nos: sus verò non sua quemq; uxor expilat, exhaurit, exinanit. cum opibus. tum veribus. Quod si uxor etiam, tui prodigalior sit, tua est. licet non probem, nec probam deceat. Ut enim viri est coacervare; ita uxoris custodire.

XVI. HIEROGRAPHIA.

Eadem sententia non ejusdem Mystæ. Dignus enim matre filius, eodem animo est, in Matrimonio, re eadem. In eodem calice, par turturum, sub eodem signo crucis, statuit. & eadè pluvia perfluit, aut iisdem radijs lustrat. Quem calicè binè dextrè conjunctè sustinet. Et scribit, sive adscribit
Æternæ

Æternæ concordia. Turtures fidos amantes referunt : calix ritu Christiano convenisse testatur : Crux radijs clara, in omnem fortunæ casum consensisse demonstrat, *Ærunnæ* enim crux est : splendor verò, quæ sub cruce beatas Manus conjungere, est alibi in fœdus, alibi in amicitiam, alibi in contractum alium; hîc in matrimonij leges coire. Animadvertis, ut, quod à matre suxit, Princeps Bavarus expressit. Quod non absque caussa adjicio. *Isocrates* enim putat, Principes debere parentibus, non ita in potestatem, quæ fortunæ est; ut in virtutem, quæ longè spectatior, & illam aut dat aut corroborat, succedere.

XVII. HIEROGRAPHIA.

Quæ hîc Delphinum equitat? Deane? aut mortalis virgo? Nuditas, nec virginem nec pudicam vult. Exiit n. fœmina cum beste pudicitiam Sed ab opprobrio vindicat libra, insignæ præsidis, æqui & boni, *Astrææ*. Nam ut sua Magistratus habet, quò spectatior sit insignia; ita *Dij*, Deaque apud *Poëtas*. Præripiant inter Mortalis, alij alij honores. quæ res nostras sæpe quatit: & tandem, ut vereor, multumque equidem vereor, ex cardine excussa evellet. Inter Deos, non est fraudi, non est simulationi locus. Quæ itaque *Veneres* dedecet; decet *Astream* nuditas. Est enim *Astræa*, Iusticia: quæ tegi non vult. quod sub latebris plerumque latet aliquid, si non deforme, turpe, obscænum plurimum iniqui, impij; nihil sinceri, fucati multum boni. Qua de caussa Athenienses, nervos oratoriæ facultatis, ad fallendum comparatæ, Præmium & Epilogum inciderunt: *Lacones*, nullam partem orationis admiserunt. Et nostri non tam propter barbariem: nemo enim inter suos barbarus est; quàm propter justitiam, Iurisconsultos oratoribus subrogarunt. Sed hominum malitia, Iusticiæ præsidia, sacrosanctis legibus, si tamen hæ semper sunt sacrosanctæ, Iusticiam oppugnat. Cessent querelæ. Iusticia nuda, fruendi libidinem. habendi cupiditatem, potiundi furorem extinguit. ita; ut nihil sic adversentur voluptarij, avari ambitiosi. Omnes enim hi, latibula scelerum, cupiditatum perfugia, & clandestinos de honore, quem non merentur. conventus quærunt. satis operata, quæ sic defensâ *Astræa* est. Nunc alia dubitatio angit de plebe aliquem. id est, qui plebeio & agresti iudicio legit *Historiam*: Pueros legi (complures numerat *Plinius*) quos adamarunt, & reconditit veluti vagina, cultellis, tergo exceperunt, vexeruntque quò illi vellent. imò desiderio mortuos vita defunctorum. Nunquam fœminas, & caussa in promptu est. Omnes, quos de navi deturbavit *Bacchus*, in *Delphinos* transferunt, viri erant. lege *Lucianum*. sive igitur pertæsi muliebris consortij, sive appetentiores novæ consuetudinis fœminas non amant, non recipiunt, non vehunt. Qui ergò *Astræam*? Quod *Dea* sit, *Dn. Magister*. Non est verum, si dicit *Magister*; quid respondebis. Quod æquum est, tu mentiris. Non intelligis, quæ legis. Fabula est, involucrum veritatis. Fingitur Iusticia à *Poëtis* *Dea*, ut vel hoc nomine auctoritatem retineat, apud *Mortales*. & est profectò divina, ac norma *Ævitatis* *Divinæ*. Quod autem *Delphinum* conscenderit; fugientis est. Mirum enim ut gressum ille acceleret. Quos fugit *Dea*? sui contemtores, Homines impios & injustos.

Quò tendit? Peregrè, si quos forte, his nostris vitijs impellutos repererit, At Poëta scribunt, jam dudum terris excessisse & recepisse se in cœlum. si fingere hoc Poëtis licuit: nunquam enim à cœlo abfuit, aut quo possët cœli, quo moventur stare duplici motu? Harmonia est, quæ in compagine, etiam in statione cœli. Licet & Principi Bavarie, vera de Iusticia comminisci. Certum enim est, & in vicissitudine rerum humanarum diligenter observatum, quod Siracides scribit. Regna de gente, ad gentem transferri, propter Iusticiam. Ita, ut fabulosè scribit Hesiodus, fatigat quarimonij & supplicij Iovem. Sed audiamus valedicentem nobis: Cognosce, elige, matura Quid cognoscam virgo? Me esse incorruptam. Quid eligam? Quod cernis præponderare iustum injusto. Quid maturem? ne momentaneo peccato, aeterna pœna te obliges. Hæc publicè omnibus: privatim dicta singulis puta.

XVIII. HIEROGRAPHIA.

Coram Deo & hominibus, fratrum concordia. Magnifica verò vox, & Principum dignitate digna. imò conditioni tam periculosè quàm optatæ alijs necessaria. non vox, sed quod voce expressum est. Plures enim loquuntur, quàm meditantur concordiam. Qui autem aliud sentiunt, ac loquuntur; nã sibi, ipsi malum accersunt. Nam etiam si adipiscantur, quod maximè volunt: se alterum necat, qui fratrem aut propinquum, regnandi causâ necat: & se ipse, perenni ignominia maculat, ne dicam, horribili exitio implicat. Aut enim non fert impunè tantum scelus: aut in posteros derivatur vindicta. Id Tyranni curant, scilicet. Sed curat Deus, violenta igitur morte Romulus perit, qui fratrem occiderat: & Cresus proavi flagitium luit, qui dominum interemerat. ne quis sibi licere in alios putet, quod in suos etiam natura sibi videt interdictum. Miraculo igitur in Hispania fuit olim trium fratrum in principatu concordia. ut fabulæ tres in unum contraherent, qui tricorpor habitus & creditus à posteris est, ea potentia, quæ ab Hercule, id est Deo. non homine dissoluta. Et medius fidius, ut discordia, omnia labefactat; ita è diverso, concordia, tenues etiam opes colligit & facit invictas. Sed Tyrannis, uti dicebas, nec curat pœnam, nec admittit præcepta. Nam & nostra ætas, fratrum, in eodem regno, discordiæ meminit, & defitionus populorum à suo Magistratu. Et in ipsa Hispania, in regno Gothorum, perpetuæ fuerunt lanienæ Principum. antequam tota Hispania, unius subiret imperium. Ita est. At quo plura sunt discordiæ exempla & mala; eò laudabilior & salubrior est, quorumcunque est, Principum concordia. Nostri Mystæ testantur Deum: nec quos poterant fallere, homines solos, conjunctissimorum animorum testes producant. Nequidquam sua hominibus probare nititur; qui se non potest probare Deo. Animorum igitur arcana relinquamus Deo, qui falli non potest, nec debet: & speculemur nos, quæ concordiaë dedicarunt fratres ac qua imagine, consentientem voluntatem nobis declararunt. Primùm habemus insignia, quæ quod eadem sint agnatis; admonent ejusdem originis, sanguinis & qui hinc merito flueret, mutui amoris. Deinde quod hæc necessitudo fallat plerumque; ad scutum adjungunt unam eandemque Panopliam. En, si non Cudo,
Galea

Galea coronata, cum Cono, in quo Leones, & alia terriculamenta; cancellis bucula. Inter Galeam & Clypeum, Lorica: aut thorax ferreus, non Pectorale tantum. Nostri enim milites non credunt Statio, nullum esse à tergo metum. Sed quid Panoplia una ad unionem animorum? Quod mutua defensio, ut tritum est sermone hominum, sit tutissima. Non hercle inopia Principum, qui ferramentorum. & armorum curam imprimis habent; sed copia amoris est. Planè igitur, ut Phorcidas Poëta fingunt. uno oculo & dente, plures cum essent, uti; ita germani isti fratres, unam Panopliam pingunt. Sed munimentum, hinc video, dicit aliquis, unum, quemadmodum istic unum oculum: Dentem verò hinc, id est, arma, nullum. Sed ignoscamus Plasta, Minimè vero, inquam ego. Cognoscamus potius diversitatis causam: nulla enim illius culpa; sed Principum summa æquitas: quibus propositum erat sese mutuò defendere: decretum offendere neminem. Ita non in se tantum justi; sed nec in ullum injuri sunt, aut videri volunt.

os(f)so

Duces et Principes Savi Rom. Imp.

*Joannes Casimirus Comes Palatinus
Rheni. Bavarie Dux*

*Wolfgangus Comes Palatinus
Rheni. Bavarie Dux*

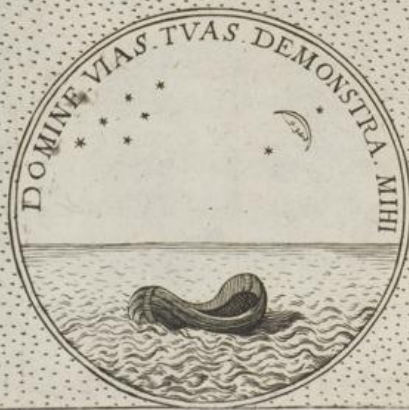
*Joannes Georgius Comes Palat.
Rheni. Bavar. D. Co. Veldens.*

*Ricardus Comes Palatinus Rheni
Bavarie Dux*

*Antonius Dux Lotharingie Comes
Richemontis etc.*

*Gottfridus Bullonensis. Lotharingie
Dux. Viadementis Comes*

XIX. HIEROGRAPHIA.

Casus mirus Casimire, si constanter & sincere agimus: inte non in-
 quiro. Nam vulgo constantiores sunt in malo, quàm sinceri in bono.
 Jam in malo pertinacia est, non constantia, si suis quæque nominibus
 distinguere & notare notis volumus. Et sinceritas, in malis nec est, nec
 esse potest. Principum altior mens est. eà te à multitudine secerno, i-
 deoque in annulo, cujus palam adamas: oppositum veluti punctum,
 geminæ dextræ claudunt, insignia tua gentilicia, quæ decussâ forma di-
 vidunt palma & laurus. imò quid velis video. vis enim familiæ benè-
 minari, pace & bello: ac simul omnibus patefacere, tuam in educan do
 nepote aut filio ex fratre, fidem constantem, & sinceram constantiam.
 Benè facis. quanquam enim amplissimum testimonium sit rectè & facti
 & decreti mens sibi rectè conscia; interest tamen Reip., ut at te nihil per-
 tineat laus tua, habere Principes, tantæ fidei, cum principatus esset, perfi-
 diæ præmium, verum integrum, & late resonans. exemplum. Nec enim
 in Macedonia Archelaus propinquis: nec in Insabria, Jo. Galacio pa-
 truus pepercit. & Principes nisi boni, quorum exitus horrent; horum fa-
 cta avide consecantur. Tantò pollentior est spes præsentis boni, quàm
 metus absentis mali, aut secutura pœnæ. Ita nomini tuo consulo, se-
 cundum fata tua; qui meam æquitatem, in gratiam fratris mei, Carolo
 duci Sueciæ, commendasti, quanquam genuina sit hæc Hierographiæ
 tuæ non adulterata, interpretatio. Nam adamas constantiam, dextra-
 rum nodus, sinceritatem, cujusvis judicio significant. Nihil igitur
 gratiæ tribuo, sed omnia veritati: & ut tibi non assentior; ita conabar
 explicare, quod tu sentires.

XX. HIEROGRAPHIA.

Iusta, inquit Princeps, Tyrannorum punitio. & justè inquit. Quid
 enim gravius in eum statui aut dici potest? qui quarum custos & mini-
 ster est, leges aut instituta præclara violat? qui quorum caput est, artus
 suos, cives lacerat? qui denique, nulli parcit, in se, in sanguinem, in visce-
 ra sua audet infanda? Sed plebs hæc solet dicere, cujus libertati tyrannis
 adversatur: & Tyrannoctonis præmia statuere, statuas erigere. imò quos
 Tyranno aut casò aut fugato subrogat. Cæterùm si hoc agit plebs, cui
 ut agno adversus lupum, innatum est odium, metus, fuga, abominatio
 Tyrannidis, & dicit non absque gloria; quanta laus Principis, quæ po-
 testatem gravant invidia, execrantis, detestantisque vitia potestatis? Nam
 Regem novi ego, non ita olim vita functum: apud quem, capitale erat,
 non ipsi tantùm maledicere; sed dicere, quid à Tyrannis & de Tyrannis
 factum Historia referret. Certè illius, qui omnia ferè, lauda digna ges-
 sit, nihil ferè laudabilius; quàm cum de more, daret enssem Præfectò Præ-
 torij, hæc sit effatus: si meruero pro me, aut contra me. Ita Mystæ en-
 comium ex diversâ comparatione resultat clarius. Sed quò pacto scri-
 ptura Mystica, cum pictura convenit? Hoc tu videris. vides enim luctam
 Draconis, cum Elephante. Natura inter hos jecit discordiarum semina.
 ut ostendat nihil esse tam vastum corpore, aut validum robore; cui non
 aliud

aliud vel corporis agilitate, vel animi solertia ad versetur. Hic præter gloriam, & lucrum, ut fit, Draconem stimulat, feruens scilicet æstu, frigidissimum sanguinem Elephantis appetit. Hinc ex arboribus, ex ripis, insidiatur validiori. atque ex improvise correptum, lethali cingit cauda: & in ipsa nare caput condit? præcluditque spiritum (sequor Plinium) non speste Pictorem. Draco tantus est, ut totum sanguinem capiat. Hæc aviditas igitur, ipsi draconi etiam perniciem affert, ut alibi quoque alijs immoderatio. Nam Elephas moribundus cadit & draconem ebrium obruit, moleque corporis elidit. Atque hinc est Græcis Milton, nobis Minium (Galenus & Dioscorides Cinnabari, neutro genere appellant) vel potius, ipse sanguis elisi Draconis: aut permistus utriusque animalis. Quid hæc picta, ad sententiam scriptam? Plurimum mehercle, Nam duæ feræ, simul cadunt: & quod iustissimum est, duo feri homines mutuis vulneribus occidunt. Eteocles in fabulis & Polynices in historia, & quidem ex oraculo, Philippus Macedo, victis non diu supervicit. Sine oraculo Casar non longo tempore superstes fuit Pompeio. Hoc unum me angit, quod Elephantem nihil humanius, nihil mitius, nihil indignius, ut cum dracone ne dum Tyranno comparetur. Quotquot enim de Elephantem scribunt; ea afferunt, quæ etiam nobis, & Principibus nostris allatura gloriam forent. Serpentes inter se, aut quas alias feras velim inter se commissas. Nam nec vastitas Elephantem efferat: nec Tyrannum potentia. at impotens sui animus facit. Elephantem nostra ætas & Belgium vidit, quem Rex Hispaniarum Philippus II. Imp. Maximiliano II. misit dono.

XXI. HIEROGRAPHIA.

Quacunque tandem forma, qui hoc loco & lucet & fumat; Lychnus est & quidem, stabilis, uti videre est: sunt enim & pensiles Lychni, arborum instar, ut hæc floribus, illi relucentes lucernis. Candelabra vocant Latini. Etenim labra candelæ sunt. alveus scilicet cum margine, fomenti ignis. Non me fallit lampadem Græcè etiam nominari. Sed & pro face Pub. Virgilius usurpat. & candela non id modò est, quod est & dicitur; verùm etiam quod candeat, quævis lucerna planè, ut $\lambda\upsilon\chi\nu\sigma$ Græcè $\pi\epsilon\rho\alpha\ \tau\omicron\ \lambda\upsilon\nu\ \tau\omicron\ \nu\upsilon\chi\sigma$. Porrho si antiquior est alveus, an scapus, non facile dixerim. Video Vlisseem apud Homerum, quasi de trulla ferrea ligni segmenta incendere. Secamenta ejusmodi sunt Homero $\sigma\chi\iota\lambda\iota\alpha$ & fiunt ex sicca arundine, sed præcipue ex piceis generis arboribus, cujusmodi sunt, teda. larix. Ita ante utrumque videtur aliud fuisse, quod igni Vesta consecrarit. Nam ne deflueret oleum, labro opus: ut clarius luceret candela vel febacea vel cerea, candelabro est. Hujus superficiem Ægina, scapos Tarentum elaboravit. ut Plinius scribit. Quorsum hæc tam altè repetita? Et quædam non omnibus probata fortè? Jam jam intelliges. Clesippus fullo, à Gegænea accepit, gibbere, & alio foedus aspectu candelabrum immensi pretij, areum, in quo superaret materiam opus veluti arrham impuri amoris accepit. Ex fumo autem hujus candelabri, in lucem erupit, impotentia libidinis. quàm dùm Clesippus, vult inducere, Gegæneæ sepulchrum nobile construxit, per quod non exstaret
gratit-

gratitudinis suæ) sed æterna super terras, ut ait Plinius, utriusque de decoris, memoria duraret. Hoc quod vel legisset, vel audisset Princeps, cavet: ne quis in flagitio jactet: aut malum malo curet. Nihil enim aliud consequitur impudens excusatio, aut imprudens purgatio; quam quod fomitem probri, senescentem tempore, & fumantem modò, suscitet, hominum linguas acuat; & odium contentum infamiam inflammet. Si in re ipsa nobis convenit; de verbis parùm laboro. Sic igitur Lampas, si vis, voluit stabilem esse Mysta; ut meliùs te, velut in speculò cõtemplere. Quemadmodum enim stupeus ille; vel Xylinus funiculus (ellychnium Plinius vocat) in oleo natat: & nisi emungas ac subleves; mergitur, extinguitur, moritur ante diem; haud aliter nobiscum agitur. Et nisi marcescentis animi virtutes excitemus, à vitiositate repurgemus; in corporis voraginem immergimur, & vitam vivimus belluinam, quam frustra celamus. Tempus enim omnia ex solitudine, veluti ex caligine eruit, & collocat in luce, Caterum Ellychnium, ut vox ipsa indicat, non fuit semper, ex gossipio, aut qua stuppa; sed ex lychnide: Et verbasco aliisq; tomentosiss herbis, ut Matthiolus ariolatur. Est autem Lychnis, ut scribit Dioscorides, non igniaria solùm; sed & coronaria, floræ albæ violæ simili, sed purpureo. Expetià virginibus ad corollas scribit Matthiolus. Quod quùm scribit, superiori nostræ sententiæ subscribit. Nam quàm volunt impudicitiam floribus tegi nonnullæ veluti fumo; hanc in luce ponunt irritatæ hominum linguæ, offensâ oculorum. Quod opus est verbis? semper flamma Sumo proxima est, ut ait Plautus. Quod tanto applausu ait, ut in proverbium abierit: significat enim lepida similitudine, malum in tempore evitandum. Non posse melius evitari, Erasmus adjicit; quam si evitetur occasio.

XXII. HIEROGRAPHA.

Quemadmodum fabri fabricando; ita nos tractando Hierographiam, Hierographi fimus. Taceo de Symbolo, quod jam lippis & tonsoribus notum est; ipsum Hieroglypton, suo quisque Marte, enodarit, qui modò in memoriam revocet, quæ hætenus memoriæ mandavimus. Nãni Principis insignia, non jam primùm, annulus, cujus pala adamante lucescit ambit. Et ante visî, intra orbem rami Palmæ & Lauri, Spem enim concipit de æternitate stirpis, quod valde Principibus familiare est: dùm insignia generis, in insigni perennitatis collacat. Item de gloria, cum in pala animum magis, quam lapillum, indomitum locat. Quin & de victoria, quæ lauro signatur: & placabilitate, Quæ Palmæ est, indicis justiciæ. De hac spe, ne desperet posteritas; Symbolo, veluti aculeo instigat: In via virtuti nulla est. Habemus æmulos virtutis, invidos potestatis. Video, prævideo. Quò plures invidos; eò simus ad rem nostram attentiores. Quò plures æmulos; eò in virtutem incumbamus diligentius. Rectè, sed tu videris nos ad majora impellere. Quod non tantùm justæ diligentia, sed & majoris audaciæ fuerit. Ita est, ait. At virtuti via, nulla est via. Deo præfertim auspice & auctore. Maçte isto animo ac sententiâ Princeps, Nihil enim videris injusti vel affectare, vel concupiscere. Si Deum proponis tibi & posteris ducem, Nam stolidi de se suisq; opinio, multarum sæpe & gravium ærumnarû origo & causa existet. Nec obstant quæ protestant exempla,

exempla,

exempla. Etenim non licuit Cæsari Borgia; quod Iulio Cæsari licuit. Benè precari tuis, per nos etiam tibi licet. Sed quidquid ortum est; hæcenus occidit Pelidæ Æneidæ, occidētq; qui regnant & reguntur. Nam aut fortuna deferit virtutem: aut hæcillam. & nihil in caducis, potest esse sempiternum. Quod hîc quaris, si quaræ, in cœlo inveniens.

XXIII. HIEROGRAPHIA.

Domine vias tuas demonstra mihi, inquit Mysta: & lucente nocte, Septentrionibus scapham, ut vides, subijcit, sine ut apparet, vectore gubernatore, remige. medio mari, procellosoque. Quid? quò vult? Inprimis Symbolum, sententia sacra est, & sancti auctoris, nec ad legendum nobis scripta tantum; sed & ad repedendum eodem animo, in eodem discrimine, relicta. Deinde sive in terra, sive in mari versamur; mille periculis expositi sumus: & plusquam decumanis jactamur fluctibus. Non opus est demonstratione, in his, quæ cernimus atque experimur. Postremò cum tam incerta nobis consilia nostra sint, quam de quibus consilium capimus, eventa; multa quidem effugere possumus; sed aliud, quam Deum, asylum non habemus. Ex his, quid scapha, Princeps, & quò velit. Scapha enim, corpus est, quod sine remige, sine gubernatore, animus hominis, qui sub visum non cadit, vehit. & ut illa inter procillas & scopulos fluctuat, incertum, quo eventu; ita & Homo, qui nihil aliud ferè est, quam corpus (aut animatum dicam? qui omnia corporis cupidij expendit, & impendit? in varijs periculis & erroribus versatur. ex quibus nulla alia evadendi ratio est; quam veluti ex sentina, è corporeis voluptatibus gravius, quam ulla sentina olentibus, ad unicum salutis sydus, oculos attollere, Filium Dei, Iesum Christum. Tam piè ego ex sententia pia, de Principis sententia conijcio. Et quid aliud vellet, cum nulla sit alia salus? aut quò vellet, cum nulla alia sit, ad salutem via? ut omnia nobis obtingat, quæ homini mortali possunt esse inoptatis; & homo ut appellatur, mortalis: ac cetera omnia, quæ nulli tamen mortalium obtigerunt, cum vita finiuntur. Homo autem, natura illa digniori & non mortali, nihil mortale, sed infinitum quid appetit & consecratur. Id quia in terris non invenit, percunctatur eum, ubi quærat, cujus bonitas infinita, potestas æterna, majestas summa.

XXIV. HIEROGRAPHIA.

Nulla re animus sibi malè conscius, impotens sui aut levis, & magnarum illicitarumque rerum cupidus; quam successu & eventu, angitur tabescit, ac torquetur. Nam vir constans, securus est sui: & vite integrum nihil, ut omnia cardine moveantur, perturbare potest. Transit tamen, sollicitudo, ad homines non extremè perditos. Hinc auguria, auspicia, sortes, oracula: & si quæ alia sunt divinationum genera. quæ non tantum privata curiositas invenit; verum etiam publica anxietas recipit. Quod si caverent homines, in vita ne peccarent: in consilijs ne errarent. imò recordarentur conditionis suæ, suarumque rerum; non anticiparent animo molestiam, aut nihil profuturus se macerarent curis. Si malè

malè fecisti, aut facere deliberaſti; quid ſperas boni? ſi benè, quid metuis mali? Nam ſi votis reſpondet eventus; eſt quo gaudias: ſi repu-
gnat; non eſt quod magnopere doleas. vacare enim culpa, ut ille ait,
magnum eſt ſolacium. Bona verba. Deus ipſe Patres admonebat futu-
ri, Magnum beneficium. Sed ſi fuit privilegium; quid vis? Noſtrum e-
nim eſt leges accipere, non dare. Iam non fuit privilegium, quod ad
nos dimanat: ſi benè interpretari poſſumus, Et multa providentiæ di-
vinæ, prudentia humana percipit, ſi ſuo manet loco. Godefridi Biliônæi
cauſſa hæc dico, qui oratione Urbani VI. Pont. Max. (qui graviter Reges
& Principes Lugduni increpuit, quod Paleſtinam ſinerent à Saracenis te-
neri: & ubi pietas nata eſſet; dominari pietatis hoſtes) ad pium & juſtum
bellum exitus, dux juſte expeditionis fuit, nemine Principum cauſſante
longam à domo militiam, nemine privatorum detrante itineris diffi-
cultatem, vincere enim omnibus propoſitum erat, aut in conatis mori.
Ex hac conſtantia, ex hoc conſenſu, ex hoc ardore, eadem omnibus ſpes
erat, ne miremur ducem tam elato animo. & in pacato & hoſtico fuiſſe.
Accellit in obſidione Hieroſolomitana, res non admodum magna, quæ
duci, videretur, felicitatem & victoriam portendere. Præter volantes fortè
tres apodas arrepto jaculo, trajecit uno eodemq; icſtu. ſtupentibus mira-
culo rei commilitonibus, & erat herclè ſtupènda, non defuerunt auſpices.
qui certam victoriam gratularentur. non dextero ſolùm, verùm etiam
fortunato duci. Sapientiores, non auſpicio, ſed argumento, ceperunt rem
expendere: & de felici jaculo diſputare accuratius. Caſunè, an cer-
tiori conſilio, providentiam vocant; telù ita feliciter cecidiſſet? Atq; hinc
eſt Symbolum ex Poëta ſumptum: Dederitne viam Caſusve, Deusve. T.
Livius pravam religionem appellat, quæ minimis in rebus, Dei providen-
tiam collocat: cum refert prudentiſſimũ ſenatum P. Romani, viro, quem
ſano iudicio legerant, audito ſoricis morſu, Magiſtratum abrogari. Ve-
rùm enim vero, ſi omnia fiunt, ut fieri aliter nihil poteſt, quam cauſis an-
tecedentibus; & minima ſuas habent cauſas, quæ veluti per gradus, ad
principem cauſſam aſcendunt, ſine ulla cõtumelia, imò cum laude, omnia
moderantis. An nos benè vertamus; alterius quæſtionis eſt, imò nul-
lius. Conſcij enim ſumus nobis ipſi, noſtræ inſcitix & ſuperſtitionis.
Pomponatius oſtendit, vertere nobis, quò lubet, licere: non interpretari
ſolùm; quod Homo ſub Luna, præſtantiſſimus animantium, ut habet li-
berum imperium; ita & liberam oſtentorum interpretationem. Certè E-
paminondas, cum antè Leuctricam pugnam, varia eſſent oſtenta, miſſis
faulſtis, infaulſta proferens. & hæc, inquit, faulſta erunt, ſi vos viri Chaldæi
ad tabulam cœli, nos ducunt. Si ultrà, manum de tabula, inquam: Nam
Magiſter a deſt Deus. cui ſervire, & juſtam cauſſam commendare; ſecuriſ-
ſimum eſt de rerum eventu, augurium. Sed peccata fiunt, & quæ Deus
non vult: Privatio ſunt, non exiſtantia. Hæc quarimus, & ſtudioſius, hoc
ipſo peccamus. Non enim magis ſenſus, quæ ſupràma cognitio cetero-
rum animantium eſt, ſentit, quid ſit ratio, qua nos illis præſtamus; quam
ratio, quid ſit intellectus ſimplex. Hinc David noſtræ audaciæ occurrens,
Iudicia tua, inquit, Domine, abyſſus multa. Et verè in caliginem inci-
dimus; quoties ad inacceſſam illam lucem accedimus. Quemadmo-
dum noctua offendit, ſi quando in diurnam lucem impingit. Qui non

necessaria, nequidquam quarimus queremur justius de nostra, non di-
 co, ignavia: nunquam enim magis exercita est disciplina militaris; sed
 cæcitate, qui videmus Barbaros nostris cervicibus imminere, si tamen vi-
 demus, & odio partium cæcutimus. Quod si revivisceret Godefridus &
 successores, cum tot præclaris Heroibus, qui hostem barbarum & imma-
 nem, per tot locorum intervalla, ultra petebant mare. Et viderent nos
 mutua discordia in mutuam perniciem conspirare; ac Turcam non mi-
 nus barbarum, immanem, ac Mahemetanum, recipere intra viscera Reip.
 Christianæ, quos gemitus, quæ suspirea, quos singultus ederunt. Nihil
 est illis beatius: sed & hoc beatiores sunt, quod tristi isto & lamen-
 tabili oculorum spectaculo careant, Memor majorum,
 Dux Mercurius accurrit. Quid non concurritis
 Christiani, & vos memores majorum?
 Dolore impediatur, ne pluri-
 bus querar.

Renatus Lotharingie Dux. Filius
Friederici Comitis Vallemontis etc

Margaretha Lotharingie Ducissa
etc

Margaretha Lotharingie
Ducissa

Coradus Lotharingie Dux. etc Comes
Vidementis

Geberhardus Dux Brunsvicensis &
Lunenburgensis

XXV. HIEROGRAPHIA.

Fuerunt jam aliquot Principes foeminae, quibus Pavo in deliciis fuit, aliis atque aliis de causis. Hæc ut ex Gallico Symbolo, uti audire est, quod formæ venustati, integritatem fidei, & constantiam amoris, erga maritum anteponat. Explicat Pavo caudam, laudatusq; gemmantes expandit colores. Et de industria, umbræ quosdam repercussus, ceteris, qui in opaco clarius micant, conchata quærît cauda. A diverso ceteros Sole, quod sic fulgentibus radiant. Gemmis superfusum aurum diceres. Opianus majori arte descripsit, quàm plastes scalpsit. Huic tamen, si ve venustati, si ve opulentiæ, aut imagini divitis, formosæ & inclytæ proavis foeminae nam & hoc, Junonis dare, creditum, cujus Pavo est) pudicitiam in fide maritali antepōnit, & non injuria antepōnit. Quid enim matronæ reliqui? ut illa dicebat, quæ stuprum violentum, mortē voluntaria punivit, amissa pudicitia? Quid verò miserius, prostituta conjuge? sic mysterium Heroidis interpretor. Nam Pavo alias animal malevolum; & antequam Pavo, Argus, in suspicione pellicatus, serviebat Junioni. Quorum hoc Ovidius, illud Plinius docet.

XXVI. HIEROGRAPHIA.

Cum Livia Drusilla pacta esset Cæsari Augusto, aquila sedenti sub dio fortè, gallinam conspicui candoris, in sinum abjecit integram, quæ rostro teneret, Laureum ramum, suis baccis onustum. Res nova, ut erat, visa; & consulti aruspices, qui Gallinam jusserunt ali: Ramum seri. Id factum est in villa Cæsarium, quæ abs re vocaretur, ut scribit Plinius, ad Gallinas, mireq; ne mus provenit. Unde Cæsar postea in triumpho, quem successores secuti sunt, non modò coronatus est, sed & ramum virentis lauri, tenuit manu. Et Heroïna hic nostra, ramum baccis gravem, non serit, at facum ostendit, Hoc Drusilla longè felicior, quod sobolem non laurum propagarit, quam ubertatem stirpis suæ, cum laurei surculi miraculo comparat: Et se consolans inquit: si me fata vocant; en generosa soboles, in qua me vivam: quæ me non finit mori: cujus præsentia, me desiderium, marito leniet. In quam qui intuebitur, me non magnopere desiderabit. Hęc enim nos nil vetat ex paucis colligere; quæ pluribus enunciare, genetrici erat turpe. Nam & suos simia, cum nullis, catulos comparandos putat.

XXVII. HIEROGRAPHIA.

De Palma, scribunt Theophrastus, Dioscorides, Plinius. alii, Quoties jam nobis Hierographi, materiã scribendi renovant? Palma, quod ad hanc Hierographiam attinet, victoriæ Præmiũ semper Græcis, in celeberrimis istis ludis, Olympicis, Pythiis, Nemeis & Isthmiis fuit. Licet n. pecularia essent victoriæ præmia, oleaster, pinus, pomum, apium; tamen mos idẽ omnibus fuit, ut ubiq; locorum, palmã manu gestarent. Hęc apud Pausaniã leges: illud ex uno Græco Epigrãmate habemus. Palmae autẽ is honos habitus est, iudicio Plutarchi; quod oneri non succumbat, at gnaviter resistat. Unde etiam ad Latinos transit: Palma in medio proposita est. Et hoc mihi palmariũ, Hęc relatu nõ indigna, nec scitu in jucanda; si, ut fit, visa tantũ palma,

palma, recenserentur. Nunc ad Symbolum planè pertinent. Nam Herois, quæ per coronam duos, Palmæ ramos, id est se cum marito trajecit, Palmæ instar florentes, licet de corona & majorum opibus certemus, & in periculum veniamus aliquando, quo pacto quinquertioni, & cuius ad gloriam accincto evenire solet; tamen non cadimus, quod iusta cuique sit rerum suarum defensio.

XXVIII. HIEROGRAPHIA.

Nihil hæc à proxima discrepat; quàm quod sublatum diadema: subjectum M. prima nominis littera, & gentilicium Liliium, inter decussim formam palmæ atque diadema. in tanta propinquitate loci, & similitudine Hieroglyphici (Symbolum enim idem est) nihil addam

XXIX. HIEROGRAPHIA.

Legere est apud Suidam, Crucem esse, signa duo, ad rectos angulos devincta, ac connexa: & in Serapidis templo, dum fama Deorum, impetrante Theodosio, subruerentur, Hieroglyphicas literas inventas esse inter quas figura crucis celebraretur, quam salutiferam asseriebant, qui salutem oppugnabant. Tantum tribuebant Ægyptij, auctoritati majorum, & sacrarum litterarum testimonio quod Eusebius ni fallor, luculentè scribit Christiani etiã, nascenda Ecclesia in æde sacra colebant crucem. Nam his id obijci Tertullianus contra Gentes, testatur. Constantinus Magnus, laborum in formam crucis augustiorem transmutavit. ut Prudentius non suaviter minus, quàm pie canit. Et antè, suppara, faciebant omnia signa Romanorum, cruces. quod etiam ex patribus quidam, respondet Paganis. Trajecto enim ligno erant pendula. Vbi crucem non solum in templo colore, aut in signis in umbrare; verum & sub diu efferre, & palam explicare licuit, quanquam & Constantino fulsisse de coelo, memoriæ Proditum sit; cruce non signa tantum, sed & milites, sua quisque cruce signatus est. imò & cruces celitus lapsas, in vestibus hæsisse, cognitum est. aut comburamus annales; & lucem temporum, Historiam, tenebris involvamus. Nec ante Vrbanus VI. Pont. Max. Christi gloria, ad pium bellum, Christianos potuit impellere; quàm salutiferum signum tolleret: & Crucem, velut, ex erario proferret. Ergo & militum classes, variata cruce, distinctæ sunt: & vetitum Lege, ne sculperetur humi crux. ne cuius signum est, ejus Majestas lederetur. subjecta ea pedibus, quasi ad ludibrium, conculcanda. Ceperunt ut, degeneratum à majoribus scias, averfari etiam Christianorum quidam, quo signo, Christi & Christiani nominis perpetuum hostem, Imp. Julianus, quem transfugam vocant, fugari in suo delirio cognovit. Respuunt enim piæ aures: quo responso, Diaboli mancipia. non sacerdotes, factum purgarint. Si crucem non averfantur; sed pictam crucem, cur non & scriptam? Nam memoriæ causa, uti pingitur; ita & scribitur. Jam pingere latius patet: & cum litteratis, rudes litterarum, complectitur, quod maximè Idolis, in festus, Gregorius Papa, solerter observavit. Secuta est, quam Papa maximè vitabat, Idolomania, inquit. Aliqua nè igitur honoris species

cies est, quæ Christo pro nobis cruci fixo, non debetur? Non n. lapis, aut lignum est, cui honos defertur; Sed qui pictus aut sculptus intelligitur, quod in pictura notant; id Seb. Francus in scriptura, censoriè perstringit. Cum enim libros sacros haberent omnes, in ore & manibus. ac ne effluent, religatos de mensa, compedibus; dixit, jam istis volumen hoc Idololum est. quàm verè aut piè, non disputo. Nam insipiens sapientia est, divinis rebus illudere. justè non possum negare his, qui submovère ab oculis hominum, quod homines Christianos maximè in arumnis erigat: in felicitate sedet & quo nihil denique salubrius est, vel rei. vel spei nostræ, commonefaciat, in hac vita lubrica & infelici, vitæ & salutis sempiternæ. Nam si albusus culpatur; quis usus, amabò, lectionis sacrae? Quæ profectò sequi deberet lectionem, dilectio ut apparet, nulla sequitur; sed, odium, rixæ, bella quæ à dilectione Christiana, & cruce Christi omninò aliena sunt. Hæc pro Principe dicta sunt. ut cum ipsi, tùm successoribus, bona cum venia vicinorum, liceat retinere Crucem, qua Christus primus: Constantinus Magnus deinde: postremò Godefridus Bilonius splendide triumphavit. Nam Godefridus non postremus ex majoribus Mytæ, sub signo crucis, magnificum egit triumphum; sed æmulatus gentilem, ex Regibus Lusitanæ aliquis, uti in Symbolis Regum, meminimus observatum.

XXX. HIEROGRAPHIA.

Sylvanus iste, Spero invidiam, inquit. & quis, inquam ego tibi invidet? undo, egeno, seni? Miseria te tua, invidia liberat sed quod invidia vox ambigua sit, & tam in eum cadat, qui invidet, quam cui invidetur; utamur invidentia, quod M. Cicero dictum censet, à nimis videndo fortunam alterius, ut alter alterum intelligat hæc principio sermonis nostri, dicere libuit, Qui igitur in te, tuamq; fortunam intuetur; quid tibi ò mortaliū miserrime, invideret? Me quidem miseret tui. Tantum abest, ut invideam, Malignitas hominum, invidet beatis, & se melioribus natura fortuna, aut industria. Quis tibi vir rusticane? aut quid invideret? si tua te nuditas, rusticitas, sordes oblectent; fuere istis tuis delictis, tibi per melicet. Ego enim malim mihi invideri, ut cum Pindaro sentiam, si non loquar; quam mei misereri homines. An hoc de effert? quod Principis feras insignia? Næ Rusticus es Rustice. Nam & Asini sacra portant, Deorum, non Principum mysteria. Quod qui videt; non invidet, si sanus est, at ridet vanitatem. Et quis non rideat homines ad omnia ineptos, cæco iudicio fortunæ, à Principibus adamari? omnibus consilijs adhiberi? cuius negotio adaptari? Ego certè risu disrumperer; nisi risum cohiberet, merus de Rep. de Principe, de salute. quæ salva esse non potest, insanis hominibus credita. Quid cum Sylvano stomachor insonti? nec horum rusticorum & agrestium simili? qui undi virtutibus, operis sunt opibus & honoribus? Nuditas enim hujus, significat animum syncerum Principis Brunsvicensis: & generis ducum vetustatem. Nam synceritas regi non vult: & fama est homines quondam, sola virtute coöperatos, in sylvis vagatos aut silæis abditos, vitam egisse, quam felicissimam ducebant, liberam & insontem. Ita de Sylvano nostro opinemur. cui

ut credidi insignia ; ita & mandata dedit, ex corde suo, veluti ex solitudine: quod enim nemo tam opacum, tectum, solitarium? sententiam enunciandi: sperno invidiam. Quanquam enim nec Principis viri, nec privati sit, contemnere, ut M. Cicero indicat, quid homines de se sentiant, ac loquantur: cum nihil ulli pretiosius fama sit: & nihil Principi periculosius sinistra de se opinione concitata: tamen magni, constantis & digni Principe animi est, rumusculos & malignos de se hominum sermones despiciere: si falsi sunt, tacere, si veri. Spreta enim invidia, ut contentiosæ mulieres, conticescit. Alcibiades cum nec eluere, nec negare facta posset; insuetæ magnitudinis canem emit, & solutum per urbem vagari finit. in quem cum ab ipso & linguæ & oculi averfi essent, nunciantibus amicis, hoc inquit volebam. Philippus Persei pater rex Macedoniæ, Heraclidam probris & criminibus oneratum in custodiam conjecit: & omnem à se invidiam avertit. Ita publicè & privatim ars, conciliandæ benevolentia, aut odij effugiendi, inventa est.

Ernestus Dux Brunswicensis & Lunenburgensis

Ioannes Guilielmus Dux Brunswicensis & Lunenburgensis

Ericus Dux Brunswicensis et Lunenburgensis

Henricus Dux Brunswicensis et Lunenburgensis

Julius Dux Brunswicensis et Lunenburgensis

XXXI. HIEROGRAPHIA.

Quis hic, qui vix ex Ephebis excessit? nondum enim vel tenera lanugo, mentum vestit: Qui subjecit pedibus crocodilum? Lacertæ similitudo ostendit. Et confidens non ignavia: hoc enim cogitare nefas est. In experimento tantæ virtutis. Ac me hercle, ne fessus quidem labore: Nihil certè æstuat (destructo ense, & objecta parma, vim non modò propulsaturus? Sed & facturus. Justiciæ causâ: Fortitudo enim virtus est pugnans pro æquitate, & civium commodis) videtur? Ernestus Dux Brunsvicensis, meo iudicio: at Principis sententia, Justus Hoc enim Hieroglyphi Symbolum est: Justus non derelinquetur. Quis ille justus? Christus solus. Quem ne capitales quidem inimici, ullius criminis in simulare in convictio, nec accusare in iudicio, qui omnia auderent, ausi sunt. Nam effectatio regni nulla erat: Et si quæ fuisset; non fuisset injusta: Est enim rex cæliterræ; non jam modò, quod meruerit virtute; sed quod condiderit providentia, & regnat semper prudentia. De templo calumnia erat. Et si de templo Salomonis, & non corpore suo, unico sacrario aeterni Numinis dixisset; non poterat momento temporis, XXXX. annorum lapides restituere? qui orbem statuit ex nihilo, & tot sæculis conservat? Non opus est verbis in tanta veritate: Et est opus, in tanta diritate temporum. Me miserum? in quæ tempora incidimus. Sed vindicat se æquitas, ab iniquitate: Et erit veritas semper superior falsitate. Secundum Christum quis sit justus, non reperio. Nam, ut navus in pulchro corpore; sic & inter virtutes germinant vitia: Quæ nec Historici negare, nec Poëtæ dissimulare possunt, in vivis illis, ut Tacitus loquitur, virtutibus. Christus etiam conculcavit caput serpentis, ut vates cecinerant. Tenera quidem palma; sed non incruenta victoria vicit. Ita ad spiritale certamen Hierographiam transferre, si libet, licet. Et non tantùm licet, verùm etiam decet. Laudare enim Deum in primis par est. Servato igitur decore, Christo; mihi videtur Dux, in iusta belli causâ, nullam hostis vim reformidasse. Imò jam debellasse, & sub pedibus habere pressum. hostem præ ceteris formidabiliorem. Crocodilus profectò infestissimus natura quædam Homini est ut omnes tradunt. Ad duodeviginti cubita excrecere Plinius scribit: Et paullò post, sui immemor, accrescere, quo ad vivit. ut cunque est. fera Homini infesta est. odium auget, gulæ irritamentum ita appetens est humanæ carnis. Et fortè nullo odio; sed à cupiditate trahitur: luget enim mortuum, Unde Crocodili lachrimæ. Bellum quoq; inter homines, ut odium accendat, cupiditas, fovet. Nec tam infestus est homini Crocodilus aut ulla alia fera; ut homo. Hæc ad comparationem, Et quemadmodum nullius hominis tantæ sunt vires: quas alterius non adæquet vel fortuna, vel virtus; ita etiam falsamenta homo invenit contra morsum Crocodili. Nectrochilus modò & ichneumon, partit vices, crocodilum opprimunt. Tantilla, tantum; verùm etiam, Delphin, ulcus nostras vices: Et nostri generis. Tentyritæ. Sic appellantur homines, ab insula, quam habent, mensura corporis parva; sed præsentia animi, in hoc tantùm mira. Terribilis, inquit Plinius, hæc contra fugaces bellua est, fugax contra insequentes. Adversum ire, hi soli audent. Quin etiam flumini, dorsoque, equitantium modo, hærentes, veluti frenum,

num, hiantibus resupino capite ad morsum, clavam injiciunt, dextra ac lava, tenentes extrema ejus utrinque in terram agunt captivos. Imò olfactu homuncionum, ut Pfyllorum, serpentes fugantur. Ita nil vult esse natura, quod nequeat vincit. Et naturæ parens, exigua sæpe manu, immensam edit validissimorum hostium stragem: Ac multis seculis tyrannidem constitutam, momento temporis, eruit à fundamento. Hæc ad plenioram comparationem. Ut Hierographia Principis, quæ oppido ingeniosa est, pronius intelligatur.

XXXII. HIEROGRAPHIA.

A belli gloria semper benè audiverunt Principes Brunsvicenses. Sed hæc magno & difficili labore paritur. Mars enim communis est: Et alea belli incerta. Quocirca ne aut ipsi terrerentur periculo: Aut suorum aliquis, fractus animo cederet vel hosti, vel necessitati, Præconem Majorum, Sylvanum, cum insignibus, ex quo vestem facialem non induit, ne negligit verbenas mittit qui, quasi de rostris, de hoc tumulo, sublata voce clamet: Ex duris gloria. His tribus, quod ajunt, verbis, omnes, contemptis laboribus & periculis, ad audendum concitari posse, Dux putat: sui enim similem quemque unusquisque existimat. Et ducis similes, sine controversia, incitantur. Tanta est animis magnis insita laudis cupiditas. Nec olim erant pretiosæ, sed honoratæ, victrices coronæ. Poëtæ fortium virorum præcones, de vili hirco certabant, aut qui hirco etiam vilior est, de populi applausu: Quid enim vilius iudicio Multitudinis, in qua pauci sapiunt, plures dominantur? ubi pretio ducitur virtus; vir non est virtute præditus. Commiscuit, veluti torrens quævis absque discrimine, Poëtæ cum Principibus. Verùm non hos tantùm quorum ingenia, viribus corporis, aut fortunæ magnæ adæquat penè, gloria quædam titillat; sed & famæ quoddam desiderium, per omnes officinas pervadit quoque. Ut in libellis de fama conamur enarrare. Non igitur surdis cecinit Sylvanus; sed animos omnium commovit, & vel famæ, vel gloriæ studio (magnum inter hæc discrimen est, accendit. Ut, si pluries prodierit in proscœnium, non modò benevolè, sed & attentè audiendus sit. Ita evenit sæpe, ut, à quo minimè exspectes; in eo, digna maximè spectatu spectes.

XXXIII. HIEROGRAPHIA.

Non est hic Corytus, aut Pharetra; sed arcus & Sagitta, in promptu sunt, imò in crena hujus, illius nervus. Omisit Glyptes, alas non uncinum teli: Quæ manus lentet arcus cornua, non est, quo quæram: Robusta enim est; sed quo collimet (scopum enim video, & si aërem ferit, nequidquam ferit) jam jam cum jaculaturus videatur, cujuscunq; tandem manus est, lubet observare. Me moræ aliquis impatientior, non attendet ad id quod faciet; sed dicit sagittarius. Nam licet telum sit, ut appellatur volatile; vox tamen antevertit. Quod cunctatiorem facit prudentiorem virum in dicendo. Non enim ut telum, dictum revocari potest. Et nos, si placet, audiamus. Nondum enim manus dextera laxat nervum. Sic ad astra, itur. Ipsi suppleverint, qui sapientes viros antè audiverunt. Ut fieri

feri necesse est, in longiori vitæ curriculo. Habet igitur alium scopum sibi propositum, quàm ego rebar, hoc exiguo inditio: & aërem non ferit; at cœlum petit, non vi; sed virtute, in quam nisi omnes animi & corporis vires intenderis: verè aërem feris, & frustra laboras. Militaris & erudita Ducis Erici sententia. Quam factis longè accuratius, quàm dictis aut pictis illustravit. Hic enim ille est, qui labentibus fere omnibus collegis, fidem Regi Catholico servavit. De religione taceo, quam non mutavit.

XXXIV. HIEROGRAPHIA.

Magna me tenet admiratio, legentem & videntem ista. Verè enim sunt Hierographiæ: & aut oracula Prophetarum, aut ex ore sequacium missa. Tantumnè potest, accepta à majoribus, & retenta, in Deum pietas? Cum Austrijs Principibus, in amicitia, tot mutuis beneficijs obligata, animorum constantia? Miror & admiror legens & videns. Henrici animus & major & lucidior. Neutri enim fortunæ succumbens. Imò & in adversa se jactans, qua alij torpent, aut non viriliter se gerunt. Exemplum sit Achilles, in nece Patrocli, non ut Heroem decet sese, quemadmodum Plato reprehendit, testimonio Homeri, gerens. Hæc mediisfidius fortuna æquiori, sine gemitu effudit. Visitavit nos Oriens ex alto. Cujus verba sunt, nemo ignorat. Nam Sol æternæ Iusticiæ Christus est, aut Lux Solis: Lumen Luminis. Nam sparsi ab utroque radij, S. Spiritum representat, propter gratiarum abundantiam: & processum ab utroque. Quid ergo Deum mali statuit auctorem? Non cadit tanta impietas, in pietatem tantam. Statuit Deum potentem rerum dominum. Et se non castigatum, at salutatum existimat, ab eo; qui cum posset perdere, servavit. Quid si statueret pœnæ auctorem? Nihil alieni esset, à Majestate Dei, quam & justam esse convenit. Multum enim malum pœnæ, à malo culpæ differt. Non est malus, qui culpam castigat; sed qui committit. Et in justa vindicta Dei; moderatio elucet. Nil eluceret: omnes & omnes abirent in antiquum chaos. Mihi certè nihil ego possum vindicare, præter misericordiam tuam Domine: quam continua nobis, oro atque obsecro, ad nominis tui divini gloriam magis, quàm salutem animæ meæ. Cupio enim servari me; servari omnes meos, tuos, servari, inquam omnes, ut tibi posthac serviam, serviant omnes perennitates. Non enim mortui laudabunt te: neque ullus horum qui ad inferos descendunt.

XXXV. HIEROGRAPHIA.

Caduceator non novus adest. Quid enim Præconem dicam Principis Brunsvicensis internuncium? aut fecialem nuncium pacis? Caduceator Sylvanus, non sylvanus, sed Lar familiæ Brunsvicensis: aut, si major, familiaris & tutelaris cliens adest. Non insignia tamen, sed lumengerit. An ergo Cynicus? Minimè, qui est aulicus. & Diogenes, à quo illi, in caula, non in aula educati, clausum habebat, ut ille apud Plautum in cornu Vulcanum. Hic de candelabro lucentem candelam.

Nec

...

...XXXX

Nec hoc rusticana impudentia, aut agresti imprudentia facit, Nestor Brunsvicensis (sic sane appellatur Sylvanus, qui jam tot hominum atates vicit) at summa sapientia & singulari cognitione rerum. Nam lux animi, usu non consumitur ; ut lumen candelæ cerce, vel sebaceæ. Est quippe virtus, clarissimum animi jubar, quæ non senescit, sed invalescit ætate, & usu. Sed aliter, inquires, loquitur ; quàm tu sentis. Audiamus inquam ego, quid loquatur : Alijs inserviando consumor. Dicitum bene. Sed in vos, qui in his rebus versamini, quæ usu teruntur : cujusmodi sunt, omnia fortunæ corporis bona tandem. etiamsi usus sit laudabilis. non obsonus à natura. Labor enim fatigat licet, exerceat aliquamdiu, & tandem affligit corpus. Liberalitas minuit, & postremò exhaurit arcam. Vera virtus quò magis exercetur ; eò magis illustratur exemplo, sit contra istam prodigalitatem ; quod ex arca non promitur, bene de omnibus promerendi studium : & adversus immanitatem corporis, fortitudo animi. In vos hæc cum dicit Princeps Julius ; secum ipse gaudet, & exultat, velut amplissimo orbis terræ amphitheatro ; rectè factorum conscientia. quæ meum non est, sed Historici domestici posteris testari.

XXXVI. HIEROGRAPHIA.

Effrenis & saliens equus, utrum ex habenis mordens, nescio, eandem sententiam loquitur. Quid facient istic viri ? ubi tam graviter bestias sentiunt ? Non enim diceret, si non sentiret. Sed ut dixi, Principis longè alia sententia est. Verè enim de se equus : qui strigosior sit currendo : & debilior gestiendo : qui in ardore pugnae cadit, ut lento igne candelæ torretur : qui deniq; in usu versatur, & quocunq; casu, aut tempore, quod diuturnum Vitæ non est. Et ut esset ; quæ tandem diuturnitas ? ubi aliquot extremum ? occidit atque extinguitur.

— 5 —

XXXVII. HIE.

Dux & Princeps Sacri Imperij
Henricus Julius. Postul. (Episcopus Halberstadien:
Dux Brunswicensis & Luncburgens:

Henricus Julius P. Episc. Halber:
Dux Brunswicensis & Luneb:

Henricus Dux Brunswicensis
& Luncburgen: Eques Auri Veller:

Otto Henricus Dux Brunswicensis
& Luncburgensis.

Carolus Dux Geldric ultimus
Eques Auri Velleris

XXXVII. HIEROGRAPHIA.

Factum benè ab antiquario Cæsaris, quod suum cuique Hierographiæ auctorem & Hierographum ciet. Si modò nomen exstet, & non tempus edax rerum, hoc quoque abliguririt. quemadmodum hujus Hierographiæ, non modò Brunivicensium, sed & litteratorum Principem, Henricum Julium. Nam cum sit inter proverbia: *μη περιλεοντα δοξαις* insignem verò gloriam, dicet aliquis, si capra vel silvestris, è rupe alicubi rapta, vel domestica è stabulo erepta sit à Leone? capra autem est, in quam hîc leo insilit: serpillum enim (sic hirci barbam appellant) non cerno. Si tantus contemptus est cornuum capræ; est autem: etenim, pueri infantes rident etiam capri cornua, non despiciunt Leones modò; nec horrendus profectò morsus: lingit enim non mordet. Unde & aliud proverbium: Sontem vel capra mordeat. De tam vili hoste nec spectanda nec exspectanda laurea est. Quod si Capra stravisset ac cepisset Leonem; res nova, memorabilis, spectabilis fuerit. Nam pollentiores, in manu, ut Leo in ungue, jus habent. Hoc si quandò Deus vindicet, ut Sinnenacheribbo profligato aut virtus à Deo, ut fugato Xerxe apparuit; id verò admiratione & honore dignum, homines censent. Hæc diceret aliquis, qui nesciret Principem litteratum esse auctorem. Cùm autem constet, quis sit auctor; is figura oculos non terminat; sed redit ad mentem: & penitus de capra cogitat. Est autem, animal natura subdolum. Astum Principes generosi, & pectore aperto, ut pestim averfantur. Quid tùm postea? dicet aliquis. Non enim satis causæ est, in odio ut invisum damnent: vel in gratia, ut indignum honorent. Importunus es sine me cætera persequi. Eupolis in comedia, Æges, multas arbores & frutices commemorat, quas Capræ ligendo corrumpant. Jam libero macTABATUR, vitis causâ. imò Leges in locatione, ex fundo ejici permittunt. Noxium igitur animal est, non non modò subdolum. Noxæ autem agere, sive cum hostibus, sive cum subjectis, Principi, non solùm fas; sed & jus est. Juris enim causâ Princeps est. Ita fortè ad sententiam Principis litterati appropinquamus.

XXXVIII. HIEROGRAPHIA.

Hîc verbis opus non est, sed factis. Ita sunt omnia aperta, vitanda partim, faciunda partim. Duo sunt Symbola. Prosopopææ tres. sub veritate, calumnia & mendacium. in circumferentia: Bene faciendo neminem timemus. Circa veritatem: veritas vincit omnia. quæ mirum dictu, ut inter se quadrent. Nam cui persuasum est, securitatem in benefactis consistere: & est profectò animi fiducia, validum præsidium adversus metum; ne simulatione nitatur, & malit videri, quàm esse bonus: Veritatis simul vis explicanda erat. quæ calumniâ eludit, mendacium elidit tempore tamen. Quis levi temporis usura, aut aeterno opprobrio se maculet? aut manifesto opprobrio exponet. Calumnia personam, diffamat. Mendacium orationem invertit. Voluit Princeps omnia patère, propter utilitatem. Hierographi aliàs latere volunt propter disciplinam.

XXXIX. HIE-

XXXIX. HIEROGRAPHIA.

Adest iterum Sylvanus Brunsvicensis cum hasta, & ferula ardente. Ecquid molitur? Honesti aliquid pro patria, uti audire est, ex Symbolo. imò quidvis fucturus. Hùc enim arma referuntur, & flamma. Ego ejusmodi vitium, amicum quam hostem malim. Nam ut ferro, ita & igne grassaturus videtur. nec laturus, sed vindicaturus quovis modo injurias patriæ illatas.

XL. HIEROGRAPHIA.

Aliud est fortia pati, aliud facere. Proxima Hierographia videbatur, quidvis facturus: hac omnia passurus, patriæ causa. O Principem, non prudentem modò, sed & fortem virum Principis enim Sylvanus arcana effert. Patientiæ lux est, accensus in læva focus. Nam Sævola, sic abs re appellatus, in focus, lævam immisit, constantiæ ostentandæ gratia, & contemptus tormentorum, In nostra religione etiam receptum olim fuit, prunas calcare, invocato Deo, si falleret. Et Pagani anticipant factum, Herculis ni fallor, Sacerdotes. Ita superstitio propinqua religioni est. Et Magi in Ægypto, adæquarunt panè præstigias suas, miraculis quæ erant divina, Mosis. Iconi fortitudinis: fortior enim est patiens, quam immanis (adicit Princeps non minus piam, quam fortem sententiam. In manu Dei colloco. Hoc enim ferè Symbolum Germanicum est. Etenim, si Deo permitteremus omnia; felices nos ter, ut dici solet, quaterque. Hic enim ut solus potest, ita & vult, non solum ab injuriis vindicare; verum etiam à flagitiis liberare & pœnis eripere. Nunc nos sumus, qui simul accusamus & damnamus; si possumus: si non possumus. socios injustæ vindictæ quærimus: aut malitiosa juris interpretatione, vis evertere conamur.

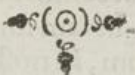
XLI. HIEROGRAPHIA.

Guil Budaus, libros sacros cothurno Tragico assimilat. Nec herclè aliter jam ad omnium opiniones, etiam toto, quod ajunt, cœlo, discrepantes, detorquentus; quam Cothurnus, utri, vellos, pedi indueretur. Causa Symboli hoc dico. Nam pii juxta ac impii, hac sententia, Lux in tenebris, & post tenebras lux, promiscuè utuntur. Luna est, quæ nocturnas tenebras discutit, & noctu lucet. Sed ambo, non de luna; sed veritate religionis, quæ luminibus Animæ multò clariùs relucet; quam illa, corporis, loquuntur. Hoc autem fit, quod sua cuique placeat: & multitudi ni insanæ verisimilia, sic appareant vera; ut sanis vera; videndum igitur est, à quo quidque dicatur, & pingatur; ut superiùs monebam. ne fallamur. Nam ut meretrices interdum matronæ faciem mentiuntur; ita viri impii muta pietatis persona loquuntur piè. Non vereor ut quis hæc de Principe dicta interpretetur. Principem enim norunt omnes. Sua autem fama quemque tueatur. Et me à malignitatis suspicione, in scribendo, modestia tuetur.

XXXII. HIEROGRAPHIA.

Aquila super globum terrestrem, Altiora, inquit, peto. si cœlum bene-
siste majora; vide quid petas. Multi enim quod gravius humeris tollunt,
oneri succumbunt. imprudentiores camelis, qui plus non recipiunt,
quàm cui sint ferendo. Si non tantùm majora; verùm & ea, injustè; aut
in confectando cadis, aut in fruendo angeris: & vel te ipse, vel posteros
tuos, tuis, nihil meritos, panis miserè involvis. Ad Carolum postre-
mum Geldriæ ducem pertinet oratio: qui patrem in carcerem detruso,

uti narrat Cominaus, tyrannidem occupavit, Et Mariæ, quæ maximi-
liano I. Imperatori dignius nupsit, nuptias ambivit, Nec fera fuit pa-
ricidij pœna, ut Gygis homicidij. In bello enim cecidit, quod
Galli, qui se, patre virginis superstitie non moverant
Virgini Mariæ inferebant. dignus, qui
caderet, in carnificina.

Duces et Principes S. Romani Imperij

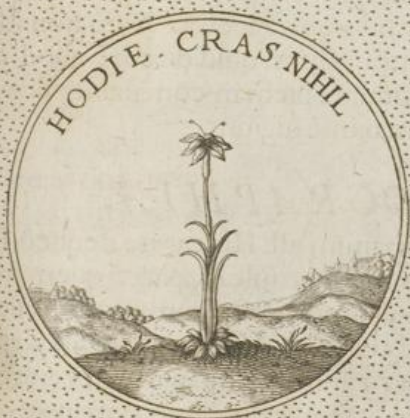
Guilhelmus Dux Cluic̄ et Comes
Marchie

Joannes Dux Cluic̄ et Comes
Marchie

Joannes II. Dux Cluic̄
Comes Marchie

Joannes III. Dux Cluic̄ Juliacensis
et Montis primus

Adolfus Dux Cluic̄ et Juliacensis
et Montis II. etc.

Carolus Fridericus Princeps
Cluic̄ Juliacensis et Montis

XLIII. HIEROGRAPHIA.

Centauros fabula est. Compressa Nube, quæ Junonem referret, ab Ixione, natos esse. Hyperphialum, inquam, qui congressus cum equabus Magnesis in Pelio monte, genuit centauros. Historia verò Centauros Ixionis filios cum sodalibus, dictos fuisse; quod ad depellendam externam vim, armis correptis, equos conscenderint mortalium primi. quos cum agrestes essent conspicati, judicasse superiore parte homines, inferiori equos: appellasse autem centauros, quod, de quibus erat certamen, tauros, & reliquam vim pecoris, ante se agerent, & ut fit pungerent, urgentque stimulis. Fuerunt inter eos vitius & virtute inclyti. Ac ne plures commemorem, Chiron, qui Achillem, non solum ad bellum, sed ad omnem virtutem informavit: & Nessus, militaris luxuriæ, qui Deiamiræ Herculis, vim inferre conatus est. Brevius rem prolixam enarrare non potui. Debui attingere, ne quem agrestium quoque, jam species monstri hîc picti deciperet. Non est tamen Nessus, qui puellam vehit: nec herclè Deianira, quæ vehitur; sed quocunque tandem monstro Libertas fertur, ut ex Symbolo manifestum est: læsâ libertatis affectus. unde liquet, libertatem esse. à quo autem læsâ, non addit. Temporis ratio & loci vicinitas, libertatem Belgarum, ab Hispanis attentatam, animo subiiciunt. Nam Belgæ, à quibus semper antè, ut monstribus abhorruerant; ad horum societatem confugerunt odio Hispanorum. Ita dum fumû servitutis fugimus, in ignem sæpe incidimus. Nectam firma est libertas, liberarum & fœderatarum civitatum, quam nobis apperet. Nam non longa dies multa novat. & mercenario milite utuntur. quid dicam? quod duci perpetua potestate, in bello animos addunt: plebem conciliant. & viam complanant ad tyrannidem? quam maximè fugiunt.

XLIV. HIEROGRAPHIA.

Plinio sæpe utor, & ferè solus ad manum est. Hîc carere nequeo. Delphin enim supra mare apparet, ut ex cauda trifulca apparet quem velocissimum omnium animalium Plinius non marinorum modò testatur. ocyor volucres, ocyor telo est. Huic celeritati, ne cæteris piscibus exitio esset, natura occurrit. ore multo infra rostrum, medio panè, in ventre abdito. Hinc enim fit, ut nisi resupinus & conversus, non corripit. quæ res vel imprimis celeritatem belluæ pandit. Ingluvie enim concitus fugientem in vada ima piscem insectatur: & cum animam diutius continere nequeat, ut arcu excussus, ad respirandum evolat. tanta vi atque impetu; ut supra vela navium feratur sæpe eadem contentione. Hoc autem relatu hîc necessarium erat, ne quis quæsitam auribus fabulam retur. Nam quod Plinius, ultra vela; hoc Mystra amplificans, ultra nubila inquit irridens assentatores, pestem Principum: qui vitia horum extenuent, aut promiscue virtutibus dealbant: aut factum non malè aliquod. laudibus ad cœlum vehunt. Sunt quidem facta Principum hoc illustriora, quò ipsi sublimiori sunt loco; sed non minus pravè quam rectè facta. imò sæpe illa, ut intentiores sumus in aliena vitia, quam virtutes,

tes, sapius emanant : & majori sanno excipiuntur, quam laudabilia applausu.

XLV. HIEROGRAPHIA.

Suis coloribus Liliū varii depinxerunt, ut nos suo loco observavimus. Si tamen ars, naturæ opificium potest exprimere. Odorem certè pictura non spirat; quem natura ita gratam flori afflat. ne quod miramur minùs liliū miremur. Hoc tamen liliū, non pictum, sed factum à natura, ad agri ornamentum: ab hortulano traductum, ad horti delicias: si decerpis, flaccescit: si relinquis, marcescit. & ut hac luce floret; sic crastina moritur: & fit, ut Mystra inquit, longè aliud, imò amissò colore & odore, omnino nihil. Mystra autem est, idem, qui prioris Hierographiæ dux Cliviæ Joannes II. ut me non paniteat conjecturæ meæ de Delphino. Quemadmodum enim istic sub Delphino Principes statuit; ita hic solerter omnes privatos & principes sub flore comprehendit. Brevis enim ævi sumus omnes. & vita nostra, somnii instar. imo umbra, ut Pindarus sentit. vivit alter altero diutius; Nemo certus vitæ vel momentaneæ. Hanc communem miseriam deploro uberiùs in oratione funebri Joannis III. Regis Sueciæ. Quid iterem quærelas nihil profuturas? & misera hæc vita facit, ne nimium illam miseriam depleamus. Cùm igitur moriendum sit; vivamus mortales, ut aliquando, etiamsi nesciamus quando morituri.

XLVI. HIEROGRAPHIA.

Phœbus inter Principes ventos lucet: & quasi frontem corrugat, intuitu tempestatis. Aut non est Phœbus? sed Christus, qui vitam Hominis, quam tanti redemit, videt, ex alta illa specula, tot tantisque subjectam miseris? Solis profectò incommoda, & cœli tempestates, nec semper salubres syderum aspectus persentissimus. O nos miseros, & nisi misericordia tua Domine, mitigaret justam patris iram; periissemus jam dudum funditus. Sic non impie, ad sententiam Principis Cliviæ, quasi in tenebris collimamus. Nec fortassè aberramus à scopo. Nam & Poëtæ fingunt, Tellurem apud Jovem queri, de Humano genere: nec se ferendo esse, oneri flagitiorum. Quasi verò opus foret testimonio Poëtarum: cum sua cuique mens locuples testis sit.

XLVII. HIEROGRAPHIA.

Signum & vexillum discreverint prisca, aut vocum promiscuus fuerit usus, hic scire nihil refert. Ex quo à crucis forma descitum est. auctoribus Barbaris (acceptum enim morem à majoribus Constantinus Magnus illustravit magis) vexilla, magis sunt, quæ non infra cruce, hastæ, sed sublato ligno transversò, de hastâ dependent. Hoc cognitu necessarium quin & illud, si tamen quisquam ignorat, pediti hastam, equiti lanceam datam. Nam hic lancea est. rupta, cum vexillo. quod similius

lius est Romano (quadrum enim ferè) quam vexillum hastæ, latè fufum, aut circumvolutum, circa hastam. De Hieroglypto dictum est. Audiamus Symbolum: Mali, consilio. aut, si mavis: Malo consilio. Signa non dantur signifero, ut pugnet aut pungat hasta signata. potius, ut pugnam accendat. Ad signa enim tanquam ad Deos suos miles respicit, & Romanus supra Deos colebat. sive igitur suo, sive alterius consilio errat Vexillarius, si tanta re credita abutatur. Non me later, rebus profligatis nunc, ut olim, contusis aut abjectis hastis. signa à ludibrio hostium viros fortes vindicare. Necessitati non dantur leges. Quis usus signorum sit, significatum est. quanquam Mystra, non tam signiferum, quam ducem exercitus, Archistrategum Græci vocant, feliciores & uberiores in dicendo: (Latini enim nisi felicem ducem, imperatorem salutant) admonitum officii velit. Decorum quidem est, non tantum erat, ut T. Livius ait, ipsis concurrere ducibus, vel opima spolia: & hercle laus opima: Nam detrectare certamen, non solum cum ignavia, verum etiam, cum exitio junctum est quandoque. Sed distincta sunt ducis & militis munera. In illo consilium, in hoc fortitudo laudatur. Ac ut milites non rectè fecerint, si mandata abnuant, quod ipsis aliter videatur & sententiam suam, consilio anteponant ducis; ita & dux, si in periculum ruat; & non potius videat, ut è periculo, exercitus evadat. Si enim ipse, pugna avidior, in pugna cadat; actum est de exercitu, aut de victoria. Capto Rege Francisco Gallo I. fœda fuit peditum strages, equitum fuga. Cæso Epaminonda, inutilis illa præclara Thebanis victoria. ne succenseamus Philippo Regi Macedonia, qui ut Lucianus scribit, apud Inferos Alexandrum reprehendit, non minus manu promptum, quam consilio bonum, licet in acie non ceciderit; quod vitæ prodigus, & laudis avidus, in mille discrimina sæpe ita meritum, exercitum duxerit. filium pater. Non enim fortuna, imprudentiæ culpam levat.

XLVIII. HIEROGRAPHIA.

Hi Germani Principes, fuisse insigni inter se fide, & benevolentia videntur. Optant mediis fidiis, non alio nomine felicitatem. Felicitatem verò eam felicem & stabilem ducunt. quæ à Dei bonitate provenit: & ejusdem numine defenditur. Princeps non solum genere, sed & virtute, ut decet esse, qui genus & nomen tueri volunt, insignes. Nam quorum felicitatis origo, aut injusta, aut levis est: nec firma est, nec optanda. Quis enim bonus vel regnum cum scelere exoptet? aut ad cœlum ferri, ut brevi post, ad tartara relabatur? Ne prudens quidem. Nihil profectò violenti, impunitum est: nihil leve, perpetuum. De sententia autem Principum ex Hieroglypto quivis divinarit. Quod enim de loco in locum distulimus; Amalthea fuit capra, quæ Jovem lactavit, postquam Rhea clam Adrastæ & Isdæ dedisset educandum. ut scribit Hermogenes de Phrygia. Hujus alterum cornu, capra in cœlum relata, nutricibus Juppiter jam adultus dedit, cum hac facultate, ut Xantus, in rebus Ætolicis: ut quicquid esset possessori in optatis,

eo repente cornu redundaret. Hoc cornu hinc, & fulmine armatum
 cernis. fabulosum est. quis negat? Sed vero verius est, gratitudini &
 pietati sua esse præmia ampla in terris, ampliora in cœlis. ut veritatis Ma-
 gister aut potius, ipsa veritas Jesus Christus nos docet. & usu discimus.
 Nam & malos, non tantum bonos, tanta Bonitas, consortes reddit.
 Nemo certè est, qui Deum frustra aliquid poscit. Etenim si non
 dat, quod volumus, dat, quod magis expedit: si non citò;
 cumulat, cum nobis maximè est
 commodum.

Dux & Princeps S. Romani Imperij
 Carolus Fredericus Princeps Juliacens. Cluacen.
 & Montis Comar. Marchie & Ravensburgi

Carolus Fredericus Princeps Juliacensis
 Cluensis & Montis. Comar. Marchie Ravensburgi

Joannes Guilielmus. III. Dux Juliacensis
 Cluensis & Montis Sextus.

Guilielmus Princeps. Vranie. Comes
 de Nassau. Eques Aur. Velleris

XLIX. HIEROGRAPHIA.

Aurea virtutis merces, sudore paranda est. inquit Princeps & Poëta bonus. Nam virtuti suæ præmium nullum petit. Major est animus Principis virtute contenti. Quis enim is est, qui bona animi, his compensari putet, quæ fortunæ appellantur? At alienæ virtuti præmium proponit: & quasi Agonotheta cives, non tantis animis præditos ad certamen de virtute accendit. Et sunt ædepol Tyranni, non Principes. qui vitia castigant, nec remunerantur virtutem. Quocirca de M. Antonio Imperatore accepimus: quanquam exstirpare mala vellet, si posset; præviorem fuisse tamen, in remunerationem bonorum. Verùm enim verò, virtutis, inquit, naturam exponere debuit potius, quam præmia proponere; si munerarius, non tantùm est potens; sed & prudens. Nam P. Romanus, cùm cepit mirari aurum; desiit excolere virtutem. Est non nihil quod dicis. sed populus ille agrariis legibus, veluti furiis agitatus est à Tribunis plebis. Populus erat, inquit. imò fuerit, inquam ego, fæx populi, plebs; pars erat tamen civitatis: & Patricii, princeps civitatis pars, fœnere merfam tenuerunt sæpe civitatem. Ita non semper culta est; ubi maximè, culta est virtus. Nemo gratis, facit, grata. Nec rere vitiatos tempore, ut fit, Romanos. Agros publicos, honores regios, Patricii nullo jure invaserant: ut longi temporis possessionem, plebs, licet intempestivè, non injustè omnino turbaret. Romanitales erant domi, metientes omnia utili, non honesto. etiamsi non tantùm utile honestum, verùm etiam Deos prætenderent: qui auderent in concione plebis dicere: plebem auspicia non habere. At foris fortes. Fuerint. Una species virtutis est fortitudo: & hac quidem ratione, si non injusta: quis enim fortem unquam prædonem, piratam? & non verius immanem ac dirum appellat? Quod autem sui commodi causâ pugnarint fortiter, argumento est Italia subacta: & victis sociis redactus in servitutem: quid enim aliud erat, provinciæ forma? orbis terrarum. Et testimonio, non Methridates solus, gravi illa epistola, apud Salustium; sed & cives Romani, apud M. Ciceronem in libris de Rep. ut constat ex fragmentis. Nam veniendum fatentur ad casas, quibus hospites exepit Rex Evander. Si justiciæ ratio habeatur. An ergò imitabimur Romanos? Non, si sapiamus, qui legibus vivimus, non exemplis: potiora enim optimo cuique virtutis præcepta sunt, quàm virorum exempla. Sed ut Romani secuti sunt majores; ita Minores, Romanorum vestigiis insistant. Rectè igitur virtuti Princeps statuit præmia; ut honestè malint subjecti imperio suo, quàm cupidè, cùm parare, tùm servare opes. Nec enim cum perfectis agitur. Laudata olim magis melioribus: quis enim perfectus, in vita hac, omnibus vitiis infecta, & inquinata? quàm probata paucis, Zenonis sententia est: Virtutem se ipsa contentam. Aristoteles in omnibus, sui similis & excellens, ad bona animi; corporis bona & fortunæ requirit. quod nihil præclari, ut velit, possit, quem cura valetudinis impedit. & egestate multa præclara ingenia contabescant. Natura paucis contenta est; sed quæ sine ingenti labore aut discrimine, multi, & vel hoc infelices, non comparant. Jam non paucis contenti; sed multa, jure an injuria, possidentes, admittuntur ad honores. Ac ne queremur nostri temporis molestias;

lestias;

lestias; census, non virtus, in florentissimo statu Reipub. aperuit Romæ curiam. Hæc pro bono Principe, si non benè; benevole dicta sunt. in quibus si prolixior fui (copia rerum, copiam verborum poscebat) fabula nauseam levabo, non aggravabo. Non enim relatu modò digna sed utilis est, ne dicam, necessària. & si dicam, verè dicam. Picta enim est pugna Herculis, cum Dracone, de pomis aureis; unde hausta sententia Principis, quæ nos torfit. Quæret enim spectatorum aliquis, sine controversia; quid hoc certaminis? & qui non ignorat rem totam; rei seriem declarari expetet. Est igitur inter Herculis decora hoc non postremum, quo præter exuvias draconis, aurea mala reportavit. Erat autem Draco, Typhonis & Echidne filius, Ladon nomine ut Appolinus Rhodius scribit, quem, de statione excederet, alebat Hesperidum sacerdos. ut Virgilius scribit Hesperides autem Hesperis Atlantidis germani filia: fuerunt, Egle, Aretusa, Hipertusa. ut plurimum opinio, licet Eubulus Atlantis contendat, forte quod hortum aureis pomis, à virginibus constitum, non seipimento, sed montibus circumsepserit. fore enim Themis cecinerat, qui raptum veniret, Jovis filium. præclaro oraculo, de filio Principis Deorum, Ita opes alliciunt quosvis, quovis. Etenim extrema ora terræ, ut Dionysius de situ orbis, tradit, Hesperidum sedes. Habes fabulam amice lector: & ex fabula colligis, non vulgò homines tantum, verum etiam Heròes legere, in victoria, prædam, & spolia hostium. ut ovum non sit tam ovo simile; quàm Symbolo Hieroglypton. sive igitur, per aurea mala oves intelligimus, quæ solæ erant olim opes: à pecude enim pecunia, ut posterior dicta est. sive pomum arborem, feracem aureæ frugis: Lucullus enim & Persicam Malum. & Cerasum in triumphum intulit; in idem res recedit: sunt enim & hæc divitiæ, parabilioresque, variè interpretandi eandem fabulam, antiquis est eadem vox *μᾶλον*. qua significatur & Pecus & Pomus.

L. HIEROGRAPHIA.

Non pulli Aquilini, sed Principis virtute & atate Adolescentis carmen est: Me juvat auspiciis magno adolescere Divum licet tacitus pulvis, quod non canit, facit. Nam in cranio stans, canino forte, militiæ suæ præda atq; rudimento, in patrem intuetur, nec veretur, quo ille consistit, fulgoris micantis fulgore. Nullum autem felicius auspicium est, patris observantia: & si virtute insignis, imitatione. Ex hac comparatione Principis & Aquilæ crescentis, res obscura, veluti sydus, fluentibus tenebris paululum inclarescit. Pergam igitur cætera Hieroglypti indagare. Faces accensæ in medio sunt. & ut quis conjecerit: Castoris & Pollucis. Nam Pausanias in Arcadicis scribit, creditos esse navigantium Deos, quod coërta tempestate, digressis à Sigæo Argonautis, Orpheus pro salute vota conceperit: nec mora, geminas flammæ, circa Castoris & Pollucis capita fulsisse: subsidisseque vim tempestatas. Subjecta stella fabulam discutit: & mutationem in melius lucet. Sed laurus aliter in horto & Parnasso, quàm hic visitur. Mirum non est. Quo enim ducit & flectit ingeniosâ manus, ramos & herbas. Hic Laurus in orbem flectitur, id est, in coronam: & divaricatur, quod gloria honesta parta,
per

per omnes gentes ac nationes latè diffunditur ac diu conservatur. Quid nunc adijciam? quod aut scitum, aut dictum est priùs, Aquilam Jovi sacram? Laurum Apollini? Castorem & Pollucem Jovis filios? Repetendum quidem memoria est sed admonuisse sit satis. Nam Princeps magnorum Deorum auspicijs fretus videtur, ad virtutem, cui laurus debetur, eniti: ut ex repetitione Symboli, manifestum est. An ergò Divos censeat, quos Pagana recepit superstitione? Bona verba. Domi fatam laurum, & cœlitiùs lucentem Majorum, quorum æmulatione ducitur, gloriam intuetur. Et sine ulla superstitione; piè censeat de proavis, nec inepte Divos appellat, quos virtus in cœlum intulit.

LI. HIEROGRAPHIA.

Magna me angit dubitatio, ecquis sit, qui dignos meritis propter virtutem, tollat ad sydera. Si Virgilius benè depingit virgam Mercurij, ad Homeri exemplar (hàc animas ille evocat orco Pallentes: alias sub tristia Tartara mittit) Mercurius est. Nam quod cetera itineraria deposuit; factum est, quod vehatur. Sed quadriugo curru Sol ferri solet. Non respondebo, Mercurium Apollini, ut ante boves, sic equos jam subduxisse: aut pace facta utendos accepisse. suæ enim cuiq; Deorum Dearumq; thensæ erant. nostras Veneres sejugi etiamnum vehunt. ne Mercurio invidemus quadriuges. Sed neminem video horum, quos in altum tollit, inquires præter aurigam in capso. Nihil te turbet. Heroes exuerunt mortalitatem, qua caderent sub visum: & sola refulgent virtute. quæ si oculis cerni possit, incredibilem cietet amorem sui. Quod autem videamus Mercurium, sit; quod dij possint, quidquid velint. Si aperte vis dici, quæ rectè sentit Mystra. Deus non pictus, non fictus, sed benedictus in æternum, præ infinita suâ moderatione, aperit miseris mortalibus cœlum; sed qui coluere numén suum in terris. Dicerem de Mercurio, quæ prudenter inter Ethnicos sensere, vulgus dixere. Sed vir magnus fuerit, qui in terra res magnas gessit: non enim sine causâ positus stellato in cœlo, hominum benevolentia, inter Planetas. & hujus quidem loco, qui motu in primis varius est, & fabulæ ac famæ congruus. Omnis fatiscit instituta, cum Deo comparatio. Caterum columba, quæ fastigio Virgæ insidet; Caritas est semper conspicua, & tantopere adamata Deo.

LII. HIEROGRAPHIA.

Bestiarj capiendarum, domandarumq; bel luarum, & regendarum; bel luarum rationem quandam tenent, quam sequantur, Magistratus, cui nō cum belluis, sed consortibus generis, res est; non inibit rationem capiendi domanti & gubernandi hominis, præstantissimi animantium? Inita jam olim est. ut alias relinquam his, qui in Rep. versantur, aut scribunt de Repub. duas invenio principes, Benevolentiam & Metum de quibus nec me pigeat pauca dicere, nec te tædeat audire. Pertinent enim ad explicationem Symboli & Hieroglypti. ut ipse audis & cernis. Nam Symbolum est Italicum: Optimum Benevolentia præsidium: Hieroglypton verò, Parma cordibus perpetuis turgens. Et tanquam prius Symbolum non

P

esset

esset satis ad rei declarationem: Hic murus aheneus esto; tam doctè quàm prudenter adijcit. Etenim vix ac ne vix quidem Magistratui persuadetur, tutiorem esse benevolentiam metu licet exempla existant: & difficulter, ut ratio, convincit, unus omnium possit obsistere insidijs. quod non diffitetur. Hinc enim custodes corporis; sed hi ipsi in dominum saepe conspirant: castella; sed quæ manuum hominum constructa, homines manu destruunt: præsidia; sed quæ prodant hosti. Metu si Tyrannis consistit; fit Divûm inclementia: nihil enim adversatur ita hominum naturæ, qui duci, non trahi volunt. Et Europæi quidvis ferre malunt, quàm inviti jugum. ut satis mirari nequeam, viros fortes, & natura liberos non ire concordem, adversus tyrannidem Turcarum sub paterno imperio Imp. Rodolphi II. &c.

LIII. HIEROGRAPHIA.

Cor diademate insigne sub S. spiritu, Principem testatur: & ipse agnoscit, se, per dominum Cordis, esse ac versari in manu ac potestate Dei. Egregia ac regia sententia. Enim vero, si ea mens esset Principibus ubique omnibus; nã multò æquiores, essent multi, in Principatu, quem precario obtinent, à rerum domino Deo. Nam si non hominum intuitus flecteret à rigore ad mansuetudinem; raperet ab affectione ad rationem, respectus Dei. sensere cum Principe, Philosophi: qui cupiditatem subijciunt rationi. Nec nos dissentimus, qui in libris de optima forma Reipub. rationem submittimus Deo.

LIV. HIEROGRAPHIA.

Audaces fortuna juvat, Princeps Orangiæ, inquit. Quis? qui Imp. Caroli V. à quo summis affectus beneficijs, filio Philippo II. Regi Catholico, telam in Gallia Belgica exorsus est, quam nec ipsa Penelope retexerit, causas alienati animi Harius referat. Nostrum est examinare Symbolum: fuit enim audacis animi adversus tantum Regem, bellum suscipere. quid dicam gerere? continuare? & debilitare magis, quam simul omnes Christiani & Barbari, Reges ac populi? Noverat Belgarum vires, quam desiderabat in bellis, majorem virtutem, videbat usu disci, & ut cæteras artes, exercitio. Hoc animasse Principem, argumento est Populus in medio posita, quam Hercules, præripiens animo victoriam, caput cinxit, antequàm ad Inferos, non leve certamen, placidam arenam descenderet. Et per arborem, intelligit Multitudinem, qui Populus etiam dicitur, accentu modò ab arbore differens, nec omnem, sed aquaticam. Cæteros enim Belgas, videbat constantiores & fideliores Regi. Missò igitur continenti insulas & peninsulam Hollandiam feliciter tentavit. Inter aquaticas verò arbores Plinius numerat Populum: & Poætæ non dissentiunt, qui ad Eridani ripam, sorores Phaëtontis conversas esse, lacrymantes in Populos ingeniosè fingunt. Est etiam Lentitia Platano, sicut & Alno, sed madida. & ideo scutis faciendis: plaga enim contrahit sese protinus, cluditq; suum vulnus & ob id contumacius, transmittit telum. Sed nec arbor insignem, nec scutum ex arbore; sed Populus Zelandiæ & Hollandiæ pollens opibus, audacem Principem fecit. Et sub hoc scuto plus multò fecit; quàm sperare unquam sit ausus.

LIV. HIE-

Sacri Romani Imperij Principes

Mauritius Princeps Vranie
Comes de Nassau

Wilhelmus Princeps Vranie
Comes de Nassau

Renatus de Schalon Princeps
Vranie Eques Aurei Velleris

Philippus de Croij Dux de Arscott
Eques Aurei Velleris

Antonius Marchio Bergio Eques
Aurei Velleris

Hugo de Melun Vice Comes de Guales
Eques Aurei Velleris

LV. HIEROGRAPHIA.

Sive Herculis id duellum est, cum Achelöo : sive pugilis cum tauro lucta (nam Hercules cornu, quo comprehenderat rivalem, fregit : & Thessalorum inventum est, cornu intorta cervice, tauros necare) Comes Mauritius ingeniosè magis quàm viribus, in Hispanos insurgit : & cornibus, id est opibus ereptis, nunc classe, nunc tributo, sternit, lentoque bello, ducit pæne ad tabem. Hoc non ego, sed ipse tacitè dicit. Contumelia cladem exasperans. Ut vel ex ipsius pugilis habitu videas : vel ex mugitu bovis audias.

LVI. HIEROGRAPHIA.

Duo funalia per coronam lauream trajecta, funebria sunt in Patris Vilhelmi Principis Orangiæ exequijs accensa, licet non ignorem, funera, cum scirporum luminibus, efferri olim solita : sunt enim humum versa. Et licet, ad faces referri possit, extinxisse nefas ; de Patre filius queritur, violenta morte mortuo. Sequanus fuit, qui Principem sclopeto trajecit. Regis Hispaiarum jussu volunt. fortè quod, ut (Julius Cæsar, Attrebati illi patriæ, quàm sui amanti, Sicarium submisserit. Proscriptum & læsæ Majestatis damnatum constat. Ego dubia non affirmo.

LVII. HIEROGRAPHIA.

Claudium Vilhelmo huic, Carolus V. Imp. Comiti Nassovio, despondet, cum Principatu Orangiæ. Principum verò Orangiæ postremi, ille in Italia, hic in Gallia cecidit, uterque insigni fide erga erga Carolum Imperatorem. Horum alteri, quanquam utrique, hoc honoris, familiarium aliquis, triduerè ut potuit) tribuit. quod Hierographia tibi demonstrat. Ecquid ? Non vides ex rupe canem, in subiectum focum, moliri saltum ? Audiam, quid non latret, sed dicat (Principis enim Orangiæ Renati vox est) Hoc quoque fecissem, si mihi vita foret, Quid tandem bone Princeps. Quod canis fidos heri assecla. Mori maluissem præcipitio, incendio, & quovis mortis genere ; quàm à Domino meo deficere.

LVIII. HIEROGRAPHIA.

Qui hujus viduam duxis (erat Lethoringa) Dux Arfihotus, de hac fortassis conjuge loquitur : Ingalis fides. certè de sua loquitur, ut ex orthographia Basilicæ suæ, non jacentis, ut in ignographia, sed erectæ apparet. Ad pietates in parentes, quàm amorem conjugis, Ciconia, quam in nido conspicis supra Vaporarium spectat.

LIX. HIEROGRAPHIA.

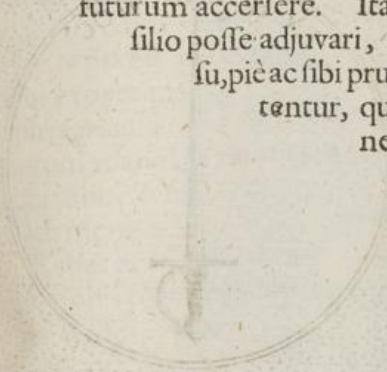
Toties nobis eadem redeunt ; ut fastidiat magis oculus videre, quàm
auris

auris audire. Grus est, jam usu familiaris. Nec hoc in auditum, quod videmus lapide sublato, cavere somnum. Vanum tamen Hieroglypton non est. sunt enim quæ sapius iterari debeant: & ejus nos decet periculum facere: cujus experimentum alijs non infœliciter cessit, at servavit pereuntem sine periculo. Ejusmodi hoc est. Nihil enim aliud est, quam admonitio diligentia. quam fastidire nemo debet, quod alijs attulit salutem, vel quam rem aliam petimus. Hoc autem velle Marchionem Bergij ex Symbolo manifestum fit: sic sperare licet salutem nobis, tibi quietem & finem belli, Rex: si ut Grus, ad rem attenderis. Si tamen hæc oratio ad Regem & non ad gubernatorem pertinet.

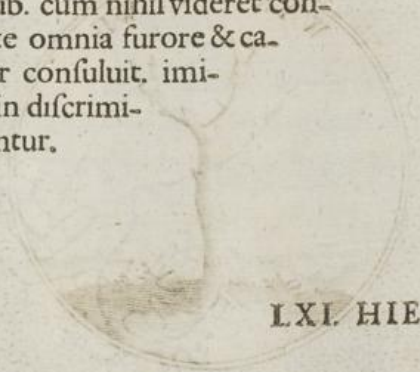
LX. HIEROGRAPHIA.

In spe, inquit Vicecomes Gandensis, & silentio, fortitudo mea: & simul subijcit navim rostratam. Nec dubium est, quin ubi te ventis & mari, duabus rebus incertissimis te, ubi nihil nisi pontus & aër conspectu sunt, exposueris; quin sublato consilio, omnia sint in spe, & votis pro felici reditu nuncupatis Deo. nec non in silentio & quiete, ne remigum officia, sociorum navalium munera, aut gubernatoris mandata turbes, aut impedias. Hoc igitur certum est. & forte non incertum, Mystam commendasse Rempub. Belgicam Deo in tanta ac tam diuturna tempestate: proximum quod erat publicæ non at privatæ salutis, ne quem offenderet, cum non posset patriam defendere, linguæ silentium imperasse.

Promptum enim est, in publico malo, privatum publico nihil profuturum accersere. Ita Reipub. cum nihil videret consilio posse adjuvari, ferente omnia furore & casu, pie ac sibi prudenter consuluit. imitentur, qui pari in discrimine versantur.

P üj

LXI. HIE.

Duas & Principes S. Romani Imperij

Cristophorus Marchio Badenensis et

Eduardus Fortuntus Marchio Badenensis

*Guilhelmus Princeps & Comes in
Homburg:*

*Christianus Princeps Anhaltinus.
Comes in Waltersse*

*Philippus Flaotius de Swarzeburg Eque
oratus S. Jo: Hieros: & p Germani Magis:*

*Philippus a Riedeseld de Lamborg Eque
oratus S. Jo: Hierosol: & p Germani Magis*

LXI. HIEROGRAPHIA.

Tempestati parendum inquit Marchio Badensis. Mascula vox. & si non sine mente, digna Principe. Multa enim ut tempestas, eveniunt publice & privatim: quibus repugnaris nequidquam, cesseris non incommode. Exhibet in palude Typham. quæ stagnanti in loco, non admodum eget imbre: fert tamen, & qui ariditate defluerunt, madefacit pappos.

LXII. HIEROGRAPHIA.

Non aliter, Marchio ait, illius, ut reor filius, Fortunatus infortunatus, quam Laurus vigorem & virorem (supplenda enim imperfecta sententia est, ex perfecta imagine) in sole ostendit: ita videtur velle famam suam vindicare ab approbrio agnati, qui in principatum, quo jure nec dico, nec disputo, invaserat: & vitam, præter amores vagos, cetera in fontem in sole, in luce, in corona totius imperij ostendere. Morte subita præventus est.

LXIII. HIEROGRAPHIA.

Quando Deus volet (verba sunt Principis Hennebergij) truncus, in quo furculum seni (vides, non opus est indice) repuerascet, & feret suos, non suos fructus. Itâ primùm res ipsa eruta in lucem. Quam rem animo Mystra conceperit: cujus fidei commiserit; melaret. Hoc neminem latere potest. piè factum, non dictum modò; quod ipse inchoarat. ejus proventus spem, in Deo esse collocatam. Sumtum quànquam non solis agricolis usurpatum, ab his ipsis, morem fatigandi superos votis, quorum manus in solo, oculi in cœlo. Nunc enim pluviam eliciunt precibus, nunc averfantur, iam precantur, iam deprecantur serenitatem. Non satis memini. quæ Paganis serere, cum imprecatione fuerit consuetudo. Rebus profectò secundis, oblivio nos ejus, cujus beneficio secundæ sunt, nobis capit. Vbi reflare, quemadmodum ventus, fortuna incipit; tum ferè & Dei & nostri, nobis in mentem venit. Caterum inferendi duplex est modus. semine & furculo. uterque casu observatus. Nam semine aut ab avibus, aut vento in arborem delato, vidisse platanum in Lauro: laurum in Ceraso, & baccas simul discoloras. Rursus circa fudes, quò minus putrescerent hederæ à sedulo fundi domino circumjectæ, suam ex alieno fecere vitam. Ita casu in oculatio & in insitio nata est.

LXIV. HIEROGRAPHIA.

Quid hoc? Ex hoc in hoc. Mihi videtur, si non omnino cecutio, Ensis, Quid vult Princeps hoc ense? Difficilis est conjectura, de alterius consilio. Principis præsertim. Debebant enim Principum consilia, esse abdita & arcana. non quod nostra liceat esse aperta; sed quod Principum majoris ponderis sint & momenti. quæ temerè vulgata, Principes cum Repub. labefacta. Nam falli cives volunt: Hostes cognita
aut

aut

aut prævisa in Principes vertunt. Quò magis miseret prudentes viros, vanitate familiarum; omnia Principum non dicta solùm, sed & somnia efferi foras. Et tamen id genus hominum; pestim hominum, & suam, Principes amant in secreto habent, & pâne in sinu gerunt. Hic me consolatur & ab omni dubitatione liberat Princeps Anhaltinus. Non enim conijciendum, sed recolendum memoria; ut varijs in procellis versatus sit. Atque inde statuendum de gladio, fido & perpetuo Comite Principis, ex hoc in illud bellum illapsi, etc.

LXV. HIEROGRAPHIA.

Quamquam eadem sententia, alium antè usum, satis recordamur: virtute & meritis dignos ad sidera tollo, vel memoriæ, vel utilitatis causa, relegatur. Est enim è Repub. sciri & credi, præmia quædam esse virtutis. Iam Symboli fastidium tollit, novitas Hieroglypti. Est enim præpollens viribus vir, qui adolescentem humo tollit, coma diffusa spectantem cœlum. Quis ille? si non virtus mascula; est Chiron, qui Asculapium, Achillem educavit & hujus patrem, Peleum, ad summos honores extulit vulgata de Thedide fama. Est autem tollere, & educare: & extollere. ut nemo ignorat. Et Chironis exemplo, Princeps bonus, præclara ingenia fovet, educat, & in via collocat: qua in terris honos, in cœlis beatitas quæritur. Chironis formam requiris. Num hæc virilis? est, sed nuda. Et quæ vestis monstra tegit? Nudus est, quod apertus, bonus, integer. Sed non est monstrosa forma, inquires. Cedo, nec enim in tam humanum ingenium ulla feritas cadit. Et qua ratione Chiron non equus, sed eques erat? eadem Princeps in bello. Nunc pacis studia Chiron tractat.

LXVI. HIEROGRAPHIA.

Triremim qui unquam vidit; nihil dubitare potest, quin hæc triremis sit. Ita inter proram & puppim extenditur. Ac ut notare est foros & transtra; ita & columbaria, per quæ, remi, promicant, & scalmos, imprimis malum infractum, ad truncum arboris religatum. Acroteria enim & reliqua sive instrumenta, sive ornamenta, cum navî communitate sunt. Quæ visu percipi debeant; percepta sunt. Audiamus quæ auditu accipienda sunt: Non frustra. Quid? quod vides, contractis velis, quiesco: a ut adverso vento, recipio me ad remos. Nunc versorium secundam ostendit tempestatem. Significat igitur quiescendum quandoque à negocijs: imò nihil vetare, & bellum inducijs interdum suspendere. & sese, ut in lucta fit, colligere, ut paratior ad rem accedas: fortiorvè in hostem redeas. Si posterior limitatiò magis placet, nec intueris, velim de summo mali. quod si aplaustre appellandum est, in etymo errant, qui non cessarium putant, est enim maximè necessarium, variantibus sese varijs ventis; agedum ad remos, ad scalmum, ad labores. Nec fortunæ cede, sed animo forti obsequere.

LXVII. HIE

Carolus Philippus de Croy Dux d'Arscotli. Marquis de Haute Baro in Vistingen.

Fridericus Dux Wirtenbergie et Teck Comes Mumpargarie

Georgius Ludouicus Lanagravius in Leuchtenberg. Comes in Hals.

Joan. Fridericus Dux Pomeranie Cassubie Vandalie Rugie et Sletin.

Carolus Dux Munsterburgensis. Comes Glacensis et

Henricus Dux Ligniz (Brigen) Slesien

PHIL... RAP... LXXVII...

LXVII. HIEROGRAPHIA.

Chamæleon est, de quo Hauræus loquitur. fama à majoribus accepta, feram hanc pasci aëre. Plinius describit; ex hoc vide, an rectè depin- xerit Glyptes. non quod desint, qui Plinium mecum secuti, multis rebus inventis, multa adjecerint. Quid fera versipelli uteretur. Marchio candidus, & inter optimates Belgarum non postremus; magna me du- dum admiratio tenuit. Nam nihil ferè aliud habet laudabile; quàm quod accipitres, mira naturæ vide cœlo trahat, infestos, volucrum geni- ri, minorum præsertim & insontium: justèque voret. quasi conscientia vincos & nihil repugnantes. Nam colorem mutare, aut timidi aut callidi animi est. Iam Austriadum colores sunt, in quos mutare sese Chamæleon nequit. quo ferè pacto ut ut simulet improbitas; nun- quam redditur similis viri boni. Hæc in causâ sunt, ut negarem esse Marchionis, qui & bonus est, & litteratus postquam me collegi, ac rem penitus inspexi; Marchionem Hauræum non animi sui latebras explicare; Sed Principi Inferiores Germaniæ, velut in speculo declara- re: belli impensas non fore tantas, quæ ut charibdis, vorarunt immen- sam Hispanorum gazam, ne dicam panè, Regem ipsum. Si dextrè gera- tur; ita bellum se ipsum alit. nec refert civiles sit, an externum: mariti- mum, an terrestre. Quemadmodum enim colores non mutant natu- ram feræ; ita nec species, belli quantumvis feri; conditionem: acci- dentia enim sunt diversitas belli, & color animantis. Eadem olim & Regum bellicosorum, & ducum clarorum sententia fuit. Quæ autem dexteritas (licet alibi alia interdum opus sit) in bello debellando, tam diuturno, à importuno, celanda multitudinum uni aperiunda est.

LXVIII. HIEROGRAPHIA.

Draco cervices telo confessus, insperatum, cum anima evomit. Aut Princeps Wittenbergij, de terribili hoste, qualis est Draco, di- cit: præter omnium spem, cæsum esse, ac majori vi, quam humana profigatum. Nam nec prudentis viri est, dicere, non putarum: nec hercle fortis, eo nimium dolore, si id patitur, quod alteri erat facturus, certè nec Principis est, bona venia omnium Principum dicam, insulta- re victis. Vulgò Hectorem jam mortuum vellicant. Achilles, ubi ad se redijt (nam in cadaver sævire, amentia erat, non amor Patrocli, aut odium Hectoris) corpus patri reddidit.

LXIX. HIEROGRAPHIA.

Princeps Leuchtenbergius, difficultatem negotij, in quo versaretur: & certitudinem divini auxilij, eadem Hierographia, exponit. Nam cum dicit fata invenient, viam scilicet elabendi superandique omnes difficultates; Deum dicit, qui secundas causas, ut Princeps & prima causa, subjectas imperio habet. Iam nos ante ex Philosophi non vulgaris, Boëthij sententia, Providentiam statuimus superiorem fa- to. Quod discrimen si Virgilium, aut nescisse, aut hoc loco non admi-
fisse

fisse putas; per me licet: Nam Helenus, Virgilianus, multa Aeneae vaticinatus, & de musis anxio, sic finit sermonem: Fata viam invenient, aderitque vocatus Apollo. quo. planè nos modò, ætumnosos, & exitu rei suspensos consolamur, quanquam nostra oratio, plena rationis sit. Verè enim Christus accelerat opem vocatus.

LXX. HIEROGRAPHIA.

Dux Pomeraniæ, cùm nihil dicere videatur; lōge plurimùm dicit: Mundus est Mundus. Eadem enim est hominum, & rerū humanarum conditio. eritq; quam diu erit. non Mundi sonlùm & machinæ hujus eadem species & figura. Ac quemadmodùm P. Virgilius, binis Heroibus Homeri, Achilli & Vlyssi, unum Aeneam sufficit; sic dividuntur aliquando, quæ aliquando conjunguntur virtutes Herōum. Nec non ut alibi Comici, alibi Tragici ludi luduntur; ita hīc pax, istīc bellum. Paucis finiam, quod pluribus poteram ostendere. In idem amphitheatrum diversæ personæ introducuntur: eadem res exhibetur. prorsus aliter ac Histriones. Nam ut Histriones iidem, non eadem referunt, sed variant in dies; ita Homines non iidem, eadem faciunt, quæ majores. Et si casus aliquid novat, nihil mutat. ut hīc Princeps signa prisca temporis, à signis nostri. & totam Panopliam ferè, distinguit: qua cum comparet arma veterum, cui lubet.

LXXI. HIEROGRAPHIA.

Vtriusq; Luminis defectum proponit Dux, & simul exponit à Domino factum. impietati os obstruens. Nam si natura à Deo; naturæ operatio ad Deum non magno intervallo pertinet. Hoc in promptu est. Quid jam in adito? Duos aut Principes aut privatos, sibi mutuo, inter simultates officere, ut fit: & alterum alterius, aut suismet ipsos, luminibus obstruere. Jam in Eclipsi Solis, potentia Persarum corrui, nobili illa victoria Alexandri ad Arbela: Lunæ verò, Macedonum & Atheniensibus; jam soluturis, in Siciliam, protendit calamitatem,

LXXII. HIEROGRAPHIA.

Vitis Pedata aut staminata est, quæ circa palum, aut perticam volvitur. Hoc cernere est, istud verò audire: Dum volvitur iste. & quis, oculos perstringit, radians Sol. Nunc mentem Mystæ intueamur. Mihi videtur hoc hebeti iudicio, aut erga amicam benevolentiam; aut erga conjugem declarare amorem. Singularis animi affectio. Facile enim offendimus & offendimur, in arctiori familiaritate. præsertim, quam nec vitæ huius luce, at cœli lumine terminat. Et digna principe, digna viro. Quæ enim ea est levitas? si quid offenderis in familiari usu, quod nolles aut nesciebas? mutare sententiã, fidem, jusjurandum? cùm tu si non scateas, nec careas vitij? Quin potiùs noveris, non oderis vitia socij, sociæ? Faciamus, disputatione non est opus, quod Dominus & Magister vitæ præcipit: Alter alterius oneris portate.

LXXIII. HIE-

Comites Principes S Rom Imperij
Sigobertus Comes Hapurgensis Primus

Ottobertus Comes Habsburgensis II Babo Comes Habsburgensis III Grati

Rotherius Comes Habsburgensis III Aegius

Heotprechtus Comes Habsburgensis V. Cautus

LXXIII. HIEROGRAPHIA.

Pervenimus, ad fontem Principum, radicem Regem, fementem Imperatorum (quod nobis Deus, regum Rex, & Imperator univèrsi bene vortat) Comites Habsburgenses: Qui se primus nobis offert; videtur animo esse militari. Nam ut ex unguibus Leonem; ita Comitem Sigibertum fortem & impigrum ex tibia agnoscimus. Hujus enim crus ocrea vestit, pedem calcar armat; cujus animum sententia animat: Hoc opus est. ut semper ocreatus, nunquam deses in actu sis: quò cogit necessitas, trahit societas, impellit gloria, accensurus equum. Est enim in stapede, pes à nobis vocabulis non abhorreo, in rebus novis. Cùm, quo religetur de ephippio, & aptetur tibie, fibulato loro. Quod si de calcare interpreteris Symbolum; non male quidem. Est enim ut calcare opus, in incitandis regendisquè equis; sic in rebus gerendis, celeritate nec committendum, ut fortia senescant consilia. Sed quid parergis istis opus erat? si de solo calcare cogitasset Mystra? Sua cuiq; stet sententia. Nam licet diversis sententijs. ut vijs, ad idem forum accedimus; & justicio in dicto, efferimus signa.

LXXIV. HIEROGRAPHIA.

Rebus, ut apparet, fluentibus ad nutum. ita virtuti magis indulget, quàm adversatur fortuna; illustrior, inquit Comes, ad salutem. non meam. quam Deo & Reip. devovi, at civium, sociorum, & si qui me opem poscunt, aut ad me confugiunt. Non do majorum laudes, posteriorum auribus. Intuere in vitem, qua nihil frugalius. Hæc rigatur pluvia, ficatur sole, non sibi: quæ succo terræ, & rore cœli contenta est; at nobis. Nos sumus, qui vinum bibimus, non tantùm ad sitim, verùm etiam ad voluptatem. & multò plus meri, voluptas; quam necessitas haurit. Quæ cum quod se comparet fiducia animi Heros; ego contentum recta conscientia fuisse judico: & si quid fecit dignum memoria: quid autem non fecit? fecisse non suæ, at alienæ salutis causâ. Quod qui fecere olim Hercules; & crediti originem à Dijs trahere, & Deifacti. Nostri Hercules carent encomio, quod in sæculum vel rude, vel ingratum inciderunt.

LXXV. HIEROGRAPHIA.

Itanè cito degeneratum est? Si esset, nihil esset novi. Nam Principes olim aut nullos reliquerunt, aut meliùs nullos reliquissent. Prioris generis est Romulus: posterioris Cyrus. Lampridius plures coæcervat, inutili studio: patet enim. Nunc ab hoc opprobrio & calamitate Otobertus Comes Habsburgensis, Sigibertum liberat. Citheram manu tenet, inquires. sed armata inquam ego. Et Achilles Heroum res gestas, quarum commemoratione, sese excitaret ad imitationem, canebat Citharam. quam hic pictam vult esse Nebrissensis. Sunt profectò septem chordæ, sive fides, quot Planetæ: Hypate, Parhypata, Lichanos, Mese. Paramese, Paranete, Nete. Aliud erat classicum inquires quàm cithara. Erat.

Q

primum

primum concha: deinde cornu: postremò lituus. antequam ad luxum veniretur. Quid ergò usurpat Mylta citharum pro tuba? Aliud longè facit, quàm dicit. non tamen mendacium dicit. sed fide & concordia subjectorum, veluti tuba excitari se dicit, ad audendum. Concordiam illam, fidium concentus repræsentat. E similitudine non solum Princeps verùm etiam Philosophi utuntur. Quod si Principes ubique omnes uterentur; ne multò major foret, cùm Principum laus, tùm civium felicitas.

LXXVI. HIEROGRAPHIA.

Corona inter duas parmas, hastas, verò quatuor videtur parari & servari armis, quanquam benevolentia ut loco digniori, & potiori præsidio sit. Hæc prudentis Hierographiæ, simplex enarratio sit. Nam non satis est, in alterutro præsidio, præsidij. Benevolentia civium, sine diligentia Principis, manca est. Et arma rursus Principis, cum odio aut contentu populi, debilia sunt. Philippum Alexandri Magni patrem, securitas perdidit Phalaridem, civitatis totius odium evertit. Cyrum vigil animus, inter vigiles custodivit, & ut Xenophon scribit, ad maturam senectutem perduxit. Paucis multorum Comes admonet Princeps. ut rectè sibi consulturus sit, quicumq; Principum, prudentia dicta diligenter, fecerit.

LXXVII. HIEROGRAPHIA.

Rari hætenus viri, aut potius virtutes. Hic comes, nihil majoribus minor videtur. Non enim absq; gravi causâ nomen Æqui invenit. Iustus ante appellatus est Aristides. Sed obnoxius legibus, quæ juvenem quoque ferocem, nisi simul vecordem, cogunt vel exercere, vel simulare virtutem. Rotherius Comes Habsburgensis, in illa potestate & dignitate, nomen æqui tulit, longè majori cum gloria. Nam illi, uti patuit, non licebat esse iniquo. Principibus an liceat, non disputo: video, quid faciant, occasione freti. Hæc de appellatione Comitum: nunc de sententia. vim viribus. vi, jam antè dictum est: & est dictum plane idem. Sed hæc sententia, abs æquitati, cujus nomine laudavimus jam, æquales Comitum secuti, multum distat. Hæc enim in legibus, illa in manibus versatur. Quis verò? Natura enim non modò licet, verùm etiam necesse est vim vi repellere. Naturæ autem lex, potior est, constitutione hominum, etiam non iniqua: vetustior quippe & sanctior. Homines quoque, qui leges contunt, interpretantur, aut exequuntur; quod jure nequeunt in causâ justâ, non injustè arma expediunt. Non igitur iniquum est, æquis armis, ubi fractæ sunt leges, æquitatem defendere. quemadmodum M. Tullius in lib. de officijs, sanctè ostendit. De sententia Comitum, quid sentiam, imò sentiant eruditi & prudentes viri, audis. Superest, ut videamus qua figura ipse sententiam suam declarat. En jubat, quod per caliginem perrumpit. imò depulsâ caligine, radios longè lateq; diffundit hoc scemate illustrat, quod dictum videbatur obscurius. Ut enim jubat superat, disperdit, perdit tenebras; sic virtus insignis, qua nihil illustrius, hostes domesticos obterit & peregrinos fundit, fugat.

LXXVIII. HIE-

LXXVIII. HIEROGRAPHIA.

Cautus h'c Comes à provida mente, & sagaci judicio cognominatus est. Quam viri laudem si silentio prætermissem, præter ingratitude, lumen Hierographiæ extinxissem. Multum enim refert, à quo quidq; dicatur, ut ante dictum, recordare mecum potes. Ad rem accedo. Superabo, inquit, alibi. & simul lucente Sole, duas arbores quasi indice ostendit: quarum altera arefcens, altera frondens est Et Sol aversus ab hac, illa collustrat. Si Comes est Sol: & erat, ut dicitur Cautus; non debuit ante florentes opibus hostes aggredi, quam debiles, aridos, & pæne enectos, qualis h'c altera arbor est, radicitus evertisset. Sic aliquem ratiocinari secum, audire videor. Sed generosi animi est fractis & jam manus dantibus parcere: cum integris æquo Marte manus conferere. imò & cauti. cum enim hostes videt licere, victo vivere; ignavior fit: & quibus in victoria peperceris, ex hostibus socios facis.

Lamprechtus Comes Habsburgen: vi.
Gratiosus.

Gunttramus Comes Habsburgen:
vii. Fortissimus.

Vilantardus Comes Habsburgen: viii.
Religiosus.

Lanfridus Comes Habsburgen:
Laudatissimus

Hansfridus Comes Habsburgen: x.
Honoratissimus

Gunttramus Comes Habsburgen: xi.
Molestus

LXXIX. HIEROGRAPHIA.

Gratiosus hic Comes, non tulisset hoc nomen, si non fuisset insigni virtute, quæ blandè, in hominum animos influit, præditus. Sunt autem, quas vulgus maximè admiratur, & quasi obstupescit, virtutis species, continentia & clementia. Illa enim voluptatem, hæc iracundiam continet, ac quasi vinculis constringit: quibus maxima hominum pars cedit, atque superatur non invita. Ego de Continentia, ex nomine conjicio: gratus enim suis non est, quicumque; Principium, alienos incestat thoros. Ipse Comes de Clementia testatur, & verè quidem, Nam si falso, aut æquales non tulissent, aut posterius refutassent) Cum ait: Læsus juvo. Et simul ostendit duos foculos, in quorum alterum coniecta est pila, vel ænea, vel ferrea, quæ quo perforata est, ore flat, & oppositum focum, quasi folle excitat & inflammat. Sic scilicet Comes, à duobus contentiosis, in rixæ ardorem, compulsus, hujus fert, illius lenit injurias. Et si nequit, ut nonnulli beneficiis irritantur, coacervat in verticem, non lentum ignem. Sed prunas, ut veri Mystæ loquuntur ardentes,

LXXX. HIEROGRAPHIA.

Quæ proximum seculum antecessere, barbara fuisse rudia litterarum, ab inundatione Barbarorum, quidam volunt Litterati non sapientiam in scriptis, aut humanitatem in factis desiderant; requirunt modò eloquentiam. Sua cuique stet sententia. Ego nec temporum injurias, quaror: nec quæro rei exactius examen Principes video non tantum sapientes, verum & eloquentes. Comes Cuntramus, fortissimi nomen accepit, Non vulgare. Et cum nostri Thrasones, in tanta litterarum luce, à litteris abhorreant. Quasi immanitas sit fortitudo; Comes fortissimus, Contramus, secutus majores, purissimum nobis Symbolum ex M. Cicerone; & Hieroglyptum ingeniosissimum reliquit ex Homero. Non solum nobis nati sumus. nosti, quæ sequuntur apud Ciceronem. Et quis ignorat noctuam ab Ulyssè agnosci, sacram Minervæ, in speculatione nocturna? Ergo erat hic Princeps, non viribus tantum ferox. quibus, à bellis superamur; sed & animo fortis, quo vir virum superat. Tinctoque litteras, & imbuto præceptis veræ virtutis. Ceterum parma & gladius in promptu sunt; ut non solum excipias dextrè, sed & inferas justè bellum. Multum enim interest, expectes, an antevertas hostem, cum ad famam, quæ in bellis plurimum potest, tum ad rem: avertis enim clades belli in hosticum. Non est semper tutum, inquires. Hoc videns Comes, in umbone Clypei, Noctuam sculpsit. ut vigilet, qui bellum gerit. Tutius enim est vigilandi duci exercitus in hostico castra, quam in pacato metari. Unde Annibal: Illis (de Romanis loquitur, quibuscum in Italia pugnabat Afer, ignavis esse licet. Nobis nisi in virtute nullum est præsidium. Multo minus, effugium. Quod ergo timidi formidant; duces rei bellicæ periti, quærent periculum sæpe. Et Cato in Hispania, non à fronte, sed à tergo, hostium castra oppugnat. Ne ad sua castra respectaret miles; sed aut vincendum aut moriendum intelligeret. Proximè Noctuam, Lauri surculus assurgit. Nemo tam noctuæ similis est; qui non videat, Comitem pro-

Q iij

mittere

mittere vigilantibus, & non torpentibus in bello victoriam. Insigne documentum, etiamsi non reliquisset, qui fortissimi nomen in acie invenit, ullum nobis exemplum.

LXXXI. HIEROGRAPHIA.

Deus bone, quæ hæc propago Heroum? sua quisq; virtute insignis est. Et non exclamabo? non clamabo? ut perpetues non virorum, sed virtutis propaginem. Nihil profectò salubrius Reip. datum est à te, qui multa dona'ti & donas, omnia ut breviter finiam, quæ aut habemus publicè, aut possidemus privatim; Principe, qui nobis non solum præsit potestate; verùm etiam præcat virtute. Erit qui hæc dari posteritati censébit. Ego tamen non, sed antiquitas honoravit nominibus, & quasi suis coloribus, distinxit, virtutes. Et non grata memoria repetam, quæ nostras vel ex vaterno excitent? præsertim, cùm ut Ptholomæi Reges Ægypti, vitiis insignes; ita Comites Habsburgenses, virtutibus clari & illustres sint. Nam per ludibrium Philopater, Philometer, Philadelphus appellati sunt. Quod, ut Turcæ suos quisque interemerit. Verum enimvero hic omne punctum tulit, quem pietas Religiosissimum nominat. Quid enim cultu & observantia Numinis majus ad rem humanam? vel augustius ad divinam. Solet Pietatis studio animus mitescere. Ut non modò compertum est, in superstitione Numæ, sed & in religione Salomonis. Sed Carolus & Constantinus Magni, ut pii in templo; sic acres in bello extiterunt. Docueruntq; & Deum coli & bellum geri ab eodem posse. Nec video, quid sedentaria ista quorundam pietas, otii altrix, de nepotibus tutè conjice, Reip. conducatur. Mysta noster se ab hac ignavia, pietatis simulatione, aut superstitione tecta, liberè vindicat. In Leones enim animum Heroicum atq; Leoninum ostendit: Scipionemq;, Principis alicujus scilicet potestatem dividit, ac mordicè comprehensum detripit, comminuit, tollit. Quod cùm facit; pro æquitate, inquit, sine qua, ne piorum quidem societas consistit. Ita latè patet Justitia: & omnia, supera, infera, media continet & ordine disponit.

LXXXII. HIEROGRAPHIA.

Rebar me ad apicem, & summam virtutis pervenisse. Nunc Luitfridus signum tollit, quem video laudatissimum salutari. Præstat igitur proximis hoc: quod ut laudent, ita & paveant homines fortitudinem potentioris: Et religionem Principis plures contemnant, quàm laudent: ipse omni virtutum genere excelluerit. Si laudem ubiq; invenit: Nec odium modò declinarit, sed & excesserit invidentiam. Quæ Principis virtus ne inimitabilis: aut fortuna ne incomparabilis, cuiquam esse videatur; moderatio est in rebus qua citra invidiam, ut Terentius loquitur, laudem pares ille quidem de studiis liberalibus, nos de civilibus. Ac ne videar à sententia Comitis aut vos deducere, aut ego dissentire; Comes, equum paulò antè effrenem, ut apparet, manet enim in vultu ferocitas, Lupato domitum & constrictum, vacerræ alligavit, id est, hostem sub jugum misit, non trucidavit, at servavit. Nam cùm ista faceret; dixit: Hæc vera potentia

potentia. Quæ? victis parcere, Imò ad melius vitæ institutum traducere, ut horum salus quaesita, non spolia, aut gloria tua videatur.

LXXXIII. HIEROGRAPHIA.

Ego lego, Immerfabilis: Memini enim Horatii loquentis, de Ulyssæ: Aspera multa Fertulit, adversis rerum immerfabilis undis. Nec quenquam latet, quod Homerus subtili rate vectum, nec tamen merfium soluta scribat; virum fortem notari: Qui licet jactetur variis temporum procellis, nunquam mergitur. Immerfabilis enim est, ut suber, magnitudo animi: Et semper supernatat. Et hæc ad nomen honoratissimi apprimè quadrat. Virtus, inquam & fortuna. Nam non plenis honoribus refulget, cuicumque altera deest, Fortunam enim multi virtutem pauci honorant. Sed Hunfridus, cognomento, Honoratissimus non Ulyssæ sed testudinem exhibet; Et ad spectaculum, Solem quoque adsciscit. Fluviantis supra undas. Si cognominis rationem habuit; non abs re: Trogloditæ enim Æthiopiæ populus, adnatantes testudines, si Plinio credimus, fama fuit, adorasse Sirei magis ad rem. Domi enim testudo manet. Quod si Principibus ubique omnibus persuaderi exemplo posset pauciores sua amitterent, cum appetunt aliena. Jam quod evehi in summa pelagi, quemadmodum hic pingitur, à Plinio scribitur, blandiente antemeridiano Sole: Ut siccato cortice, dum toto dorso, eminenti vapore Solis mergi nequeant; prorsus ad virtutem pertinet, quæ quò magis excolitur in palæstra, imò coloratur, & indurefcit sub sole, in luce, in conspectu, in conflictu; hoc minus mergi ærumnis, aut cedere fortunæ & hominum injuriis potest. Fit enim ut testudo, immerfabilis.

LXXXIV. HIEROGRAPHIA.

Quo quisq; sublimior; eò modestius se gerat. Quis sapientium Græciæ dixerit, & an hisdem verbis dixerit, non satis memini. Nos si non verba, rem assequimur & Modestiam cum Potestate: Comitatem cum dignitate: temperantiam cum licentia meritò admiramur. Quis enim nostrum, quos leges veluti vincula constringunt, perpetuum in vita tenerè servat? Humana non Barbara ætas, quæ Principes suos, à virtutibus, appellabat & honorabat. Ut enim ex Mortalibus eximunt; ita pæne Diis immortalibus adæquant. Imò virtutes sunt, quas in cælo homines collocarunt. Si tamen virtutes, superarunt enim vitia in Diis Paganorum. Comes nomine Modestus, cujus causâ, hic institutus est sermo, in caveam adducit Elephantem, cum catello, cur non cum mure? inquires. Indigna comparatio. Canis facilè assuescit & homini & belluæ. Si hunc spectat, Tempore & assiduitate, quod est Symbolum Comitatus: aut ad Elephantem, qui non modò jugum hominis subit. Tantilli, tanta bestia; verum etiam genua submittit, dona offert, mandata accipit, & facit imperata; Verum est Symbolum, & hujus, quàm illius exemplo illustrius. Quò enim quidq; incredibilius; eò factum admirabilius est. Quid autem velit hoc ænigmate Comes, ex cognomine manifestum fit. Nam ut iracundia Principis, multos irritat; sic modestia etiam iratos placat: Et non statim ruens in vindictam, hoc ipso vindicat: Ac cedendo vincit, subigitq; iracundiorem cane, & immaniorem Elephantò hostem.

LXXXV. HIE-

Comites Principes S^{Ro}m^{an}e Imperij

Berzo Comes Habsburgensis XII

Fortissimus

Repatius Comes Habsburgensis

XIII Constan

Bernherus Comes Habsburgensis
XIII Liberalis

Otto Comes Habsburgensis Decimus
quintus Prudens

Albertus Comes Habsburgensis
XVI Diues

Bernherus Comes Habsburgensis
XVII Justus

LXXXV. HIEROGRAPHIA.

Degenerare à majoribus liberos; ita notatum jam Heroicis temporibus. & longo post ævo observatum est; ut in proverbium abierit, Heroum filij noxæ. Eheu. in quantam & labem, Constantini & Caroli Magnorum posteritas desijt? Quò magis miror & vereor, eandem omnium Comitum Habspurgensium, indolem. peculiari solùm virtute, quæ inter cetera animi lumina, veluti Sol inter sidera, clariùs luceat, distinctam. Ac quasi natura effata, non haberet, quam aliam virtutis speciem, in stirpe generosa exprimeret; Betzo, refert unum ex proavis. unde ab eadem magnitudine animi invicti, nomen Fortissimi quoque accepit. Ipse nec Deidonum, nec hominum de se iudicium aspernatus: ἀτροβλήτα enim ne viliora quidem munera, (ille apud Homerum existimat) Taurum in arenam adducit, quibus nihil terrebatur, prætervectum, uti cernis, plagas. Cùm autem adijcit: conscia virtus: nemini dubium relinquitur, quin se sub non vana imagine ostendat, virtutis suæ conscium, nec vim apertam hostium, nec, veluti retia, insidias pertimescere. Est enim generositas huic animanti magna. ut vel ipse conjeceris, ex torva fronte, auribus setosis, cornibus in procinctu dimicationem poscentibus. Sed tota vis, in prioribus pedibus stat. Nam ira gliscente, alternos replicat, spargit in altum harenam, solus animantium, eo stimulo ardescens. Cum hac generositate, & quis se comparari nolit? Certè domitus laboris vetustissimi & necessarij nobis socius est. Damnatus Romæ est & actus in exilium, bove, tanquam colono suo interempto. Hòmerus etiam divinitus castigatos Ulyssis socius scribit, quod armentum, non solis at siculorum (cruenda enim ex fabulis veritas) mactassent, atque abegissent.

LXXXVI. HIEROGRAPHIA.

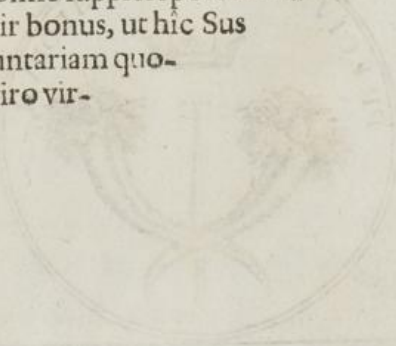
Nova inclarescit virtus. Aedes dum spectator. Constans novo cognomento Comes in scenam prodit. In hunc mihi oculos conijciant: qui nunquam sibi constant, sint cum basis Regni, & norma Reipub. Levia enim & ventosa consilia, nulli magis noxia sunt (quanquam plurimis noxia & capitalia) quam ipsis ut plerumque mala consilia, pessima sunt consultori. Levitas in muliere est. Quamquam imbecillioris sexus ea sit; non est tamen sine probro, aut fama. Muliebri cujus est, probrosa levitas. vir cujus non est, non meminerit, cujus est gravitatis suæ? Hic Princeps meminit. non enim casu invenit nomen: & si delatum assentatione foret; jam dudum, temporis decursu, & vi veritatis ablatum. Ipse rei gravis exemplum, in re levi invenit, Piscatoria ut vides. Oportet enim constantes, imò pertiñaces esse in piscando: qui jactum faciunt, etiam si toties jacturam fecerint, modò retis, modò temporis. Hic verriculo implicata est marina bellua. Orca forte, qua cum Balana bellum est, tanto motu. ut mare, non secus, ac tempestate, sæviat atque intumescat. A dentibus putat Plinius, cùm cetera, massa aut moles veriùs carnis sit, cognosci posse. Quæcunq; est; capta est. & constantia est, quæ omnes difficultates superat. ne quis me mei, aut Comitem sui immemorem existimet. Quod autem lente manum, ad prædam licet reti irretitam extendat: &

ut reperiuntur multæ sterilis infœcunda. Noctua est omnibus avibus fere infesta & invisâ, præterquam Accipitri: quam circum glomerantur, & nequidquam impetunt tot aviculæ. Nam & ipse Accipiter subsidio adest, vel amicitiam Noctuæ spectans vel prædam oblatam. Sic ferè potentiores conveniunt: & licet bellis alia atque alia causâ prætendatur; non amicitia est, illa societas, in qua suum quisq; commodum sequitur. Noctua sive ingenio, sive subsidio freta, insultat assultantibus aviculis. Sarcasmus enim est. Ego movebor. Quid vultus? Non facessam vobis diu negotium, sed movebor, avolabo subducam me ex invidentium oculis. Hæc cum præ se ferat, propiùs accedentes capit tenaci vngue, & cum Accipitro, partitur prædam. Et quod dixerat se moturum castra; id præstat, profligata Imbelli multitudine. Aliò enim transvolat prædatum. Quod si sola deprehendatur, & majori alitum multitudine circumcincta, non videt effugium; tùm resupina pedibus repugnat: & collecta in artum, rostro & unguibus tota tegitur. Ita & nos in nostram virtutem nos colligere deberemus; si quandò potentior hostis ingruit: & focij deserunt. Cæterum Principi multa aucupia sunt, augendi opes. etiam citra injuriam. nec fori sunt, ex quo ferrum hebet, pecunia dominatur, reprehendendi. Sed injuria semper absit. Nam malè parata, malè dilabuntur.

XC. HIEROGRAPHIA.

Divitis nomen Comes proximus à fortuna obtinuit. quanquam & prudentis viri filium, necesse ferè sit, divitem esse. & animi non abjecti sit, opes cum quarere, tùm servare. Hic verò à virtute, & quidem à regina, virtutum, quæque sola videtur virtus, nomen Iusti. fortitudo certè, efferatior: continentia, mollior: prudentia, malicia videtur. Hæc de nomine auctoris. Nam sine Mystagogo, rem cernis. Sus enim, ut cernis, ferus, in venabulum pane insilit. si non mordicus petit: & ut audis, Una salus victis, nullam sperare salutem. Et est ita, ut non sus, sed Poëta loquitur. Nam liberi ab affectibus. sunt expeditioris consilij, animi non trepidantis inter spem & metum; sed pugnacis, omnia audentis, & ut ita loquar, invicti. Hinc Craſtinus Cæsari, Hodie, aut me vivum, aut Mortuum laudabis: decreverat enim aut generose mori, aut fortiter vincere: Laudavitque Cæsar vivam mortui virtutem. Quis neget? inquires; sed hæc non justis, ac fortis viri sententia est. Respondere tibi possem, qui unam habet, omnes habere virtutes. Non cavillabor in re seria. Quò quisque justior; eo fortior. Etenim justitiam, cum Dii tùm homines simul defendunt. Si ergò Poëtæ relinqua relinquamus: & retineamus duo verba Mystæ, una salus; nonne suppleri potest? Iusticia.

Hæc enim munitus quisvis vir bonus, ut hic Sus in telum, in necem ruit. voluntariam quoque: Tantò pluris est viro virtus, quam vir.

Comites Principes S. Rom. Imperii
Albertus II Comes Habsburgensis XVIII. *Carolus Comes in Arenberg et Marchie*
Exulatur Landgravius Alsatie T. *Liber Baro in Sibenburge et Eguzaur Vcl*

Petrus Ernestus Comes et Dominus in Mansfeld. Dns in
Helaronek Eques Auroi Velleris Gubernator in Duc. Luxemburge

Carolus S. R. Imp. Princeps Comes
in Mansfeld Generalis Regni Hungarie

Joannes de Lucimburg Comes de
Ligni Eques Auroi Velleris

